BsGW
Belastingsamenwerking
Gemeenten en Waterschappen
Limburg

Kadernota
Begroting BsGW 2023
Meerjarenraming 2023-2027

Versie 1.3
november 2021

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 3
1. Inleiding 5
2. Samenvatting 7
3. Uitgangspunten 11
3.1 Uitgangspunten 11
3.2 Rekenuitgangspunten 13
3.3 Definities: reserves, voorzieningen, weerstandscapaciteit/-vermogen, post onvoorzien 15
4. Kostenverdeelmethode 16
5. Weerstandsvermogen en risico-analyse 18
6. Ontwikkelingen 19
6.1 Zekere ontwikkelingen 19
6.2 Mogelijke ontwikkelingen 22
7. Investeringen 23
8. Financieel meerjarenperspectief 24
8.1 Ontwikkeling netto kosten BsGW en bijdragen deelnemers 24
8.2 (Financiële) effecten Kadernota 2023 25

Bijlage 1: producten-aantallen kostenverdeelmethode 27
Bijlage 2. Ondernemings- en Ontwikkelplan 2018-2020 28
Bijlage 3: Zekere en mogelijke ontwikkelingen: toelichting 29
Zekere ontwikkelingen 29
Loonontwikkeling 29
Indexering goederen en diensten 29
Afschrijvingen 29
Proceskosten 29
Stimuleringsregeling 30
Waarderen op gebruiksoppervlakte: beheerfase 31
Visie op dienstverlening 32
Informatievoorziening en ICT 32
Harmonisatie 33
Verbetering archiefbeheer 34
Mogelijke ontwikkelingen 34
Sociaal invorderen 34
Wijziging beroepsprocedure kwijtschelding (artikel 25 Invorderingswet) 35
Kwijtschelding 3.0 35
Fiscale Vereenvoudigingswet 2017 36
Voortgang implementatie Wet vereenvoudiging beslagvrije voet en Verbreding beslagregister ... 37
Lagere opbrengst vervolgingskosten en invorderingsrente 39
Verruiming gemeentelijk belastinggebied 39

Omgevingswet 39
Samenwerking / nieuwe deelnemers in BsGW..... 40
Samenhangende Objecten Registratie (SOR) 40
Unie van Waterschappen: onderzoek houdbaarheid belastingstelsel 41
Waardering zonnepanelen voor de WOZ-waarde 41
Vergroening belastingen 41
Amendement Omtzigt: verruimde tariefdifferentiatie OZB 42
Wet modernisering elektronisch berichtenverkeer 43

1. Inleiding

Deze Kadernota is opgesteld ter voorbereiding op de begroting 2023 en de meerjarenbegroting 2023-2027 van BsGW. Hierin worden uitgangspunten, standpunten van het bestuur, financiële en niet-financiële ontwikkelingen geschetst, welke mogelijk van invloed zijn op de bedrijfsvoering van BsGW voor de jaren 2023 en verder. Op basis van deze nota stelt het bestuur de kaders vast voor de bedrijfsvoering en daarmee voor de begrote netto kosten.

Leeswijzer:

Hoofdstuk 2 bevat de samenvatting van deze Kadernota.

Hoofdstuk 3 bevat de uitgangspunten die ten grondslag liggen aan de begroting 2023 en de meerjarenraming 2023–2027, inclusief de standpunten die zijn ingenomen door het bestuur dan wel waar het bestuur zich nog over dient uit te spreken.

In hoofdstuk 4 wordt de vigerende kostenverdeelmethode toegelicht.

Hoofdstuk 5 gaat nader in op het proces om te komen tot een afdoende weerstandsvermogen.

In hoofdstuk 6 wordt vervolgens ingegaan op de zekere en mogelijke ontwikkelingen, die effect kunnen hebben op de begroting. Meer details zijn terug te vinden in bijlage 3.

Hoofdstuk 7 bevat het meerjaren investeringsprogramma.

In hoofdstuk 8 worden de (voorlopige) financiële effecten voor het jaar 2023 inzichtelijk gemaakt.

Tot slot. Daar waar in het kader van de P&C-cyclus bij de deelnemers de Kadernota in juni/juli wordt behandeld, is dat bij een Gemeenschappelijke Regeling zoals BsGW een half jaar eerder. Hetzelfde geldt voor het samenstellen van de betreffende nota. Dit maakt de voorspelbaarheid nog complexer en draagt in voorkomende gevallen niet bij aan de actualiteit in relatie tot de cyclus van de deelnemers. De Kadernota van BsGW dient immers mede als input voor de Kadernota van de deelnemers.

Lijst met gebruikte afkortingen incl. korte toelichting

OOP:	Ondernemings- en Ontwikkelplan. Plan voor de doorontwikkeling van BsGW (looptijd 2018-2020).
BAG:	Basisregistratie Adressen en Gebouwen. In de BAG zijn gemeentelijke basisgegevens over alle gebouwen en adressen in Nederland verzameld.
BGT:	Basisregistratie Grootschalige Topografie. De BGT is een grootschalige digitale kaart, op 20 cm nauwkeurig, van heel Nederland.
SOR:	Samenhangende objectenregistratie. Een samenhangende objectenregistratie is een uniforme registratie met daarin basisgegevens over objecten in de fysieke werkelijkheid die zich voor gebruikers als één registratie gedraagt.
OZB:	Onroerendezaakbelasting. Om de hoogte van de OZB te kunnen berekenen, is de WOZ-waarde nodig.
WOZ-waarde:	Waardering Onroerende Zaken. De WOZ-waarde bepaalt de hoogte van de belastingen en gemeentelijke heffingen.
PBB:	Persoonsgebonden Basisbudget. Dit budget kunnen medewerkers besteden aan opleidingen of andere activiteiten die bijdragen aan hun ontwikkeling, loopbaan en vitaliteit.
NCNP:	No Cure No Pay. Bij een bezwaar tegen de WOZ-waarde kan de belanghebbende zich laten bijstaan door externe deskundigen. Wanneer het bezwaar gegrond wordt verklaard en leidt tot een aanpassing van de beschikking, dan kunnen zij een vergoeding ontvangen voor de gemaakte kosten. De vergoeding is gebaseerd op landelijk vastgestelde tarieven voor de verschillende deelactiviteiten in het bezwaarproces. De vergoeding staat dus los van de kosten die het deskundigenbureau daadwerkelijk maakt.

2. Samenvatting

Dit hoofdstuk bevat de samenvatting van de belangrijkste ontwikkelingen waarmee BsGW zich geconfronteerd ziet voor de komende jaren.

-Proceskosten-
Door wijzigingen in de wetgeving, meer in het bijzonder als gevolg van het afschaffen van de Fierensdrempel, is het voor de zogenaamde ncnp-bedrijven rendabel geworden om namens de burger bezwaar te maken tegen de WOZ-waarde, waarbij deze bedrijven de tegemoetkoming van de proceskosten krijgen. De ontwikkelingen met betrekking tot de hausse aan proceskosten, waarmee BsGW met name de laatste jaren wordt geconfronteerd, is en blijft nog steeds een belangrijk aandachtspunt. Het aantal ingediende bezwaren neemt nog steeds toe. Deze ontwikkeling is ook landelijk zichtbaar, zowel qua toename van het totaal aantal ingediende bezwaren als ook het feit dat steeds meer burgers en ondernemers gebruik maken van een ncnp-bedrijf of een andere gemachtigde. Het behoeft dan ook geen nader betoog dat ook het aantal ncnp-bedrijven toeneemt.
Gezien deze ontwikkelingen en het feit dat de tarieven voor de proceskostenvergoeding op gezette tijden worden aangepast, is deze post ook voor 2023 (en verdere jaren) opgehoogd naar € 3 miljoen.
Een stijging van het aantal bezwaarschriften vertaalt zich niet alleen door in een stijging van de proceskosten. Ook de uitvoeringskosten (extra inzet personele ondersteuning in de vorm van taxateurs, juristen en KCC-medewerkers) stijgen, waardoor de begroting verder onder druk komt te staan.

-Covid-19-
Ten tijde van het schrijven van deze Kadernota hebben we nog steeds te maken met COVID-19.
Het is zeer ongewis wat de financiële effecten van de corona-crisis zijn op de begroting 2023 en de meerjarenraming 2023-2027. Ook is nog onduidelijk in welke mate het kabinet bereid is om bestaande (financiële) maatregelen te continueren en/of nieuwe compensatiemaatregelen te treffen.
Een en ander heeft direct (bijv. het verleggen van Coronakosten naar het Rijk) of indirect (bijv. kwijtscheldingen) financiële gevolgen voor de (gemeentelijke) deelnemers in BsGW en daarmee ook voor de BsGW-(meerjaren)begroting. Eventuele werkelijke financiële gevolgen worden verwerkt in de tussentijdse rapportages en in de jaarrekening.
In de paragraaf Weerstandsvermogen en risico-analyse van de begroting wordt een inschatting gemaakt welke financiële risico's BsGW loopt.

-ICT-
In de begroting 2021 is melding gemaakt van de aankomende aanbesteding van het huidige belastingpakket en de hosting onder de paragraaf 'zekere ontwikkelingen'. Hierbij is aangegeven dat de financiële effecten nog niet voldoende bekend waren om hiervoor reeds een bedrag op te nemen in de begroting van BsGW. In de begroting is hiermee derhalve geen rekening gehouden. Op basis van de eind 2020 gestarte voorbereidingen op de Europese aanbesteding van het huidige belastingpakket en de hosting in het algemeen en de ervaring van de ingehuurde externe kennis in het bijzonder, had hier in de begroting 2022 concreter op ingegaan moeten zijn geworden en een eerste financiële indicatie gegeven dienen te worden. Dit is, zoals reeds eerder gemeld, helaas niet gebeurd.

Ten tijde van het schrijven van deze Kadernota heeft de zogenoemde marktconsultatie plaatsgevonden. Hieruit moet blijken of er geïnteresseerde partijen zijn, welke vernieuwende ideeën worden ingebracht, voorbehouden worden gemaakt, welke condities worden gesteld etc. Op verzoek van een aantal potentiële inschrijvers is deze marktconsultatie overigens verlengd geweest om zo tot een meer gedegen presentatie aan BsGW te komen.

Op basis van de marktconsultatie kan nagenoeg een eerste prognose worden gegeven van de incidentele kosten van de aanbestedings- en implementatiefase. Het betreft een eerste prognose aangezien het een marktconsultatie betreft, waarbij door de potentiele inschrijvers slechts schattingen en (ruime) ranges zijn gepresenteerd. Pas bij de daadwerkelijke inschrijving op de nog te publiceren formele aanbestedingsdocumenten worden deze kosten gespecificeerd onderbouwd door de inschrijvers. Vooralsnog worden de aanbestedingskosten op € 420 duizend (2021) en de implementatiekosten op € 2,775 miljoen (2022-2023) ingeschat. Dit laatste is een bovenwaartse bijstelling van € 800 duizend op basis van een reeds afgerond aanbestedingstraject van een collega-samenwerkingsverband. Zodra de verwachte kosten meer bekend zijn worden de financiële effecten hiervan verwerkt in de begroting 2023 en de meerjarenbegroting (2023 en verder).

-Aanbevelingen Rekenkamer(commissie)s-
In de zomer van 2021 is het rapport van de rekenkamer(commissie)s van elf van de negenentwintig deelnemende gemeenten opgeleverd. Het onderzoek dat hieraan ten grondslag ligt, heeft geresulteerd in zes aanbevelingen, die rechtstreeks op (de relatie tussen de deelnemers en) BsGW betrekking hebben. Bij de totstandkoming van deze Kadernota was het rapport nog niet door alle betrokken gemeenteraden besproken en is het vervolgtraject derhalve nog niet helder. Het Dagelijks Bestuur en de BsGW-organisatie hebben evenwel een routeschema opgesteld, waarlangs desgewenst invulling aan de aanbevelingen kan worden gegeven. De aanbevelingen hebben betrekking op:

- het gefaseerd ontwikkelen van een volledige en samenhangende set kwaliteitsindicatoren;
- het op interactieve wijze ontwikkelen van een overzichtelijk dashboard met relevante financiële informatie;
- het actiever en gerichter communiceren met gemeenteraden;
- het opstellen en vaststellen van een strategische aanpak ten einde de proceskosten terug te dringen;
- het organiseren van het harmonisatietraject inclusief het kostenaspect;
- het maken van afspraken ter verbetering van het samenspel tussen Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur.

-Regieportaal/SOR-
Vanaf 1 januari 2022 bestaat de verplichting om woningen te waarderen op basis van de gebruiksoppervlakte. Daarvoor gebruikte BsGW de bruto inhoud om woningen te waarderen. Namens en op verzoek van de deelnemers heeft BsGW de regie van dit transitieproject (2019-2021) op zich genomen, in nauwe samenwerking met de gemeenten en Het Gegevenshuis. In 2021 is met tien gemeentelijke deelnemers een start gemaakt met deze nieuwe waarderingssystematiek. Zoals gezegd worden met ingang van 2022 alle woningen op basis van de gebruiksoppervlakte gewaardeerd, waarmee tevens de beheerfase start: het bij- en actueel houden van de gegevens. Hiervoor zullen de deelnemers jaarlijks een WOZ-mutatiedetectie (laten) uitvoeren. In dit kader werken deelnemers, gegevenshuizen en BsGW samen met een zogenaamd regieportaal. Dit is een applicatie, die in staat is

om relevante gegevens voor zowel de BAG (gemeenten), de BGT als de WOZ (BsGW) op een efficiënte manier uit te wisselen en te tonen, zowel administratief als geografisch. Namens de keten heeft BsGW de regie op zich genomen voor het aanschaffen van dit portaal. Voor de jaren 2022 tot en met 2024 is voor het regieportaal € 333 duizend per jaar opgenomen.

Een samenhangende objectenregistratie (SOR) is een uniforme registratie met daarin basisgegevens over objecten in de fysieke werkelijkheid, die zich voor gebruikers als één registratie gedraagt. Daaronder verstaan we objecten die in het terrein zichtbaar zijn, zoals gebouwen, wegen, water, spoorlijnen en bomen, terreindelen, aangevuld met enkele (administratieve) objecten als woonplaatsen, gemeentegrenzen en openbare ruimten. In de objectenregistratie gaan in ieder geval de objecten van de basisregistratie adressen en gebouwen (BAG) en de basisregistratie grootschalige topografie (BGT) op. Daarnaast is het de bedoeling dat ook het gedeelte van de WOZ-administratie waarin objectgegevens zijn opgenomen en een aantal basisgegevens uit aanpalende registraties in de objectenregistratie worden opgenomen.

De ontwikkeling naar een SOR heeft gevolgen voor zowel BsGW als voor haar deelnemers en aan de deelnemers gelieerde partijen, zoals gegevenshuizen. Het is inefficiënt en onwenselijk om op meerdere plaatsen dezelfde of nagenoeg dezelfde gegevens te verzamelen en te verwerken. Dit staat immers haaks op de doelstelling van juist één unieke registratie.

In juni 2020 heeft het dagelijks bestuur aangegeven een businesscase op te laten stellen door een onafhankelijk adviesbureau (Berenschot) met betrekking tot de vraag waar en hoe de samenhangende objectenregistratie voor de deelnemers het beste belegd kan worden.

Het is evenwel de vraag of de beoogde ingangsdatum van 1 januari 2025 van de SOR realistisch is. Op nationaal niveau is in grote mate overeenstemming over de inhoud en architectuur van de SOR. Dat geldt evenwel niet voor de governance en financiering van de implementatie en het beheer van de SOR. Ook hier spelen de demissionaire status van het kabinet, de uitloop van de vorming van een nieuw kabinet én de aanstaande gemeenteraadsverkiezingen het proces parten. Uit oogpunt van zekerheid en continuïteit wordt het regieportaal begrotingstechnisch ook voor de jaren 2025 tot en met 2027 voortgezet en wel met een bedrag à € 250 duizend per jaar. Alle projectmatige activiteiten met betrekking tot de SOR zijn in dit kader tot nader order opgeschort. Dit ook om onnodige projectkosten (o.a. de inzet van Berenschot) te voorkomen.

<u>Financieel effect Kadernota 2023</u>

Eén van de doelstellingen, die voortvloeien uit de missie van BsGW, is kostenreductie. Uitgangspunt voor de begroting van BsGW is dan ook altijd geweest: sober en doelmatig. BsGW heeft zich gecommitteerd aan een taakstellende kostenreductie van afgerond 13% in de eerste 6 jaar na de oprichting en heeft in de jaren 2012-2017 daarom de kostenindexering van gemiddeld 2% per jaar niet doorberekend aan de deelnemers. De totale gerealiseerde, structurele kostenreductie voor de deelnemers loopt hiermee op tot € 1,565 miljoen per jaar. Daarnaast draagt de BsGW-organisatie de financiële lasten van de Stimuleringsregeling (incidenteel € 672 duizend), de projectkosten van het OOP (incidenteel € 4 miljoen) alsook de daaruit voortvloeiende bezuiniging (structureel € 1,3 miljoen).

BsGW is hard op weg om in zowel de incidentele als structurele bezuinigingen te voorzien. De structurele bezuinigingen komen vanaf 2028 tot uiting in lagere bijdragen voor de deelnemers.
Om een verantwoorde bedrijfsvoering te kunnen borgen, zijn =zoals al eerder gesteld= de grenzen van bezuinigingen (vooralsnog) bereikt. Een en ander neemt niet weg dat BsGW evenals voorgaande jaren een sobere en doelmatige begroting en meerjarenraming opstelt met als aanvullend uitgangspunt dat tussentijdse begrotingswijzigingen zoveel als mogelijk worden voorkomen.

De basis voor de begroting 2023 is de jaarschijf 2023 uit de vastgestelde meerjarenbegroting 2022-2026, rekening houdend met de nieuwe wijze van kostenverdeling (AB 25 juni 2020).

Per saldo stijgen de netto-kosten 2023, en daarmee ook de bijdragen van de deelnemers, met minimaal € 623 duizend ten opzichte van de begroting 2022 als gevolg van de volgende posten:

- Loonindexering € 344 duizend;
- Indexering goederen en diensten € 182 duizend;
- Afschrijvingen € 97 duizend.

Afhankelijk van de bestuurlijk vast te stellen kaders voor bedrijfsvoering, kunnen de netto kosten voor de begroting 2023 wijzigen.

De implementatiekosten voor het nieuw belastingpakket worden vooralsnog geschat op € 2,775 miljoen voor 2022 en 2023. Dit is een bovenwaartse bijstelling van € 800 duizend op basis van een reeds afgerond aanbestedingstraject van een collega-samenwerkingsverband. Zodra de verwachte kosten meer bekend zijn worden de financiële effecten hiervan verwerkt in de begroting 2023 en de meerjarenbegroting (2023 en verder).

Het benodigde weerstandsvermogen is conform besluitvorming gebaseerd op een jaarlijks bij het opstellen van de begroting uitgevoerde risicoanalyse. Zo kan bepaald worden of het berekende weerstandsvermogen toereikend is. Voor de begroting 2023 zal BsGW begin 2022 opnieuw een risicoanalyse uitvoeren. De uitkomst hiervan is onderdeel van de begroting 2023.

3. Uitgangspunten

3.1 Uitgangspunten

1. Een minimale, maar wel realistisch onderbouwde begroting waarmee BsGW invulling geeft aan de doelstelling om de bijdragen van de deelnemers zo laag mogelijk te houden.

2. Financiële consequenties van zekere ontwikkelingen en bestuursbesluiten worden in de begroting meegenomen. Zekere ontwikkelingen, waarvan de (financiële) effecten nog een mate van onzekerheid hebben, worden eveneens zo veel mogelijk gekwantificeerd.
   Mogelijke ontwikkelingen worden alleen voor zover deze zijn in te schatten in de begroting meegenomen.
   Voor zover deze mogelijke ontwikkelingen niet zijn in te schatten, worden deze pas in de (gewijzigde) begroting opgenomen, zodra de desbetreffende ontwikkeling is geformaliseerd en de financiële consequenties kunnen worden vastgesteld.

3. De kaders voor de begroting van BsGW worden meer dan een jaar voor het eigenlijke begrotingsjaar opgesteld en aangeboden aan het bestuur. In deze periode kunnen zich afwijkingen voordoen van de in de Kadernota en begroting opgenomen rekenuitgangspunten, dan wel onvoorziene ontwikkelingen die onafwendbaar dan wel onuitstelbaar zijn. Om eventuele, niet voorziene ontwikkelingen op te kunnen vangen, en zo tussentijdse begrotingswijzigingen zoveel als mogelijk te voorkomen, is de post onvoorzien opgevoerd in de begroting van BsGW.

4. Als basis voor de begroting 2023 en meerjarenraming 2023-2027 van BsGW dient de jaarschijf 2023 uit de vastgestelde begroting 2022 en meerjarenbegroting 2022-2026.

5. Financiering
   Alleen voor investeringen kan BsGW eventueel een langlopende lening aantrekken. Hiervoor is een bestuursbesluit nodig. Concreet speelt dit bij uitwerking van het investeringsvoorstel voor de nieuwe belastingapplicatie. Dat investeringsvoorstel bevat ook de manier waarop BsGW de investering gaat financieren. De deelnemersbijdrage wijzigt zeker bij het opstellen van de begroting 2023 en het meerjarenperspectief 2023-2025, door de grote invloed van het investeringsvoorstel voor de nieuwe belastingapplicaties.

6. De indexering voor loonontwikkeling en de indexering goederen en diensten is gebaseerd op de meest actuele, (meerjaren)gegevens van het Centraal Plan Bureau (CPB), respectievelijk de loonvoet sector overheid en de Consumenten Prijsindex (CPI). De in de Kadernota opgenomen indexering benadert daarmee zo veel als mogelijk de realiteit.
   De index voor wat betreft ICT-leveranciers wordt hierbij separaat berekend op basis van de index over de afgelopen 3 jaar, aangezien deze gemiddeld genomen hoger ligt dan de CPI.

7. Een jaarlijkse risicoanalyse maakt onderdeel uit van de begroting, waarbij wordt getoetst of het weerstandsvermogen toereikend is om de geïdentificeerde risico's te kunnen afdekken.

8. Het Ondernemings- en Ontwikkelplan (OOP) BsGW 2018-2020 en de wijze van financiering hiervan, is vastgesteld door het Algemeen Bestuur van BsGW in de AB-vergadering van 14-12-

2017. De uitvoering van het OOP is een separaat traject en behoort niet tot de reguliere bedrijfsvoering van BsGW. Het OOP raakt de begroting 2022 en meerjarenraming 2022-2026 van BsGW daarom niet en vormt daarmee geen onderdeel van deze Kadernota. De taakstellende kostenreductie die BsGW zich heeft gesteld in het OOP zal vanaf 2028 tot uiting komen in lagere bijdragen voor de deelnemers.

9. BsGW is namens de gemeenten gevraagd om de regie van de beheerfase waarderen op gebruiksoppervlakte te voeren. De kosten voor de aanschaf van het regieportaal zijn in de begroting opgenomen en zullen conform afspraak op de gebruikelijke wijze via de kostenverdeelmethode worden doorbelast aan de deelnemers op basis van het aandeel in het totale aantal WOZ-objecten. Het regieportaal vormt mede de voorloper van de SOR. Het is evenwel de vraag of de beoogde ingangsdatum van 1 januari 2025 van de SOR realistisch is. Op nationaal niveau is in grote mate overeenstemming over de inhoud en architectuur van de SOR. Dat geldt evenwel niet voor de governance en financiering van de implementatie en het beheer van de SOR. Uit oogpunt van zekerheid en continuïteit wordt het regieportaal begrotingstechnisch ook voor de jaren 2025 tot en met 2027 gecontinueerd. hiertoe wordt een post à € 250 duizend per jaar opgenomen.

10. De gewijzigde kostenverdeelmethode wordt gehanteerd, zoals die is vastgesteld in de AB-vergadering van 25 juni 2020, waarbij de WOZ-proceskosten voor 100% aan het product Waarderen worden toebedeeld en de beheerkosten GDI worden verdeeld conform de verdeelsleutel 40% gemeenten en 60% Waterschap. In dezelfde AB-vergadering is tevens afgesproken dat er een nieuwe kostenverdeelmethode aan de orde zal komen. Recent is gestart om te bezien welke mogelijkheden er zijn om tot harmonisatie van de beleids- en uitvoeringsregels te komen. Herijking van de kostenverdeelmethode volgt nadat harmonisatie zijn beslag heeft gekregen en het basispakket een feit is. Logischerwijs kan derhalve nog niet op de uitkomsten en de doorwerking hiervan in een nieuwe kostenverdeelmethode worden vooruitgelopen (zie hoofdstuk 4).

3.2 Rekenuitgangspunten

In de begroting 2023 en de meerjarenraming 2023-2027 wordt gerekend met de volgende rekenuitgangspunten:

	Rekenuitgangspunten	2022	2023	2024	2025	2026	2027
A	indexering salariskosten	2,2%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%
B	indexering goederen en diensten	2,0%	1,9%	1,9%	1,9%	1,9%	1,9%
	indexering ICT	n.v.t.	2,7%	2,7%	2,7%	2,7%	2,7%
C	indexering opbrengsten	0%	0%	0%	0%	0%	0%
D	rente kredieten / leningen lang	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%
E	reserves en voorzieningen	jaarlijkse actualisering					
F	afschrijvingstermijn						
	automatisering	5 jaar	5 jaar	5 jaar	5 jaar	5 jaar	5 jaar
	inventaris	10 jaar	10 jaar	10 jaar	10 jaar	10 jaar	10 jaar
	immateriele activa	< 5 jaar	< 5 jaar	< 5 jaar	< 5 jaar	< 5 jaar	< 5 jaar
G	onvoorzien	1,4%	1,4%	1,4%	1,4%	1,4%	1,4%

a) Indexering salariskosten
Het gemiddelde percentage van de loonvoet overheidssector over de jaren 2020-2022 en 2018-2022 bedraagt 2,5% (bron: Centraal Plan Bureau, Macro Economische Verkenning 2021 september 2021). Vanaf 2023 voorspelt het CPB zelfs een gemiddelde van 2,7%. Desondanks wordt er vooralsnog voor gekozen om de index aan te houden van 2,5%.

b) Indexering goederen en diensten
In de begroting 2023-2027 wordt gerekend met een indexering van 1,9%, gebaseerd op de ontwikkeling van de Consumenten Prijsindex van het CPB van de afgelopen jaren (bron: Centraal Plan Bureau, Macro Economische Verkenning 2021 september 2021). Vanaf 2023 voorspelt het CPB eveneens een gemiddelde van 1,9%. Derhalve is gekozen om de index aan te houden van 1,9%.
De ICT-index is berekend op basis van de gemiddeld in rekening gebrachte index van de leveranciers van de afgelopen 3 jaar en komt daarmee uit op 2,7%.
Momenteel zijn er signalen dat de gasprijzen fors omhoog gaan. In de begroting 2023 is hiermee geen rekening gehouden vanwege de te grote onzekerheid over de ontwikkeling hierin.

c) Indexering opbrengsten
De opbrengsten van BsGW worden niet geïndexeerd. De bankrente, opbrengst vervolgingskosten en invorderingsrente worden realistisch geraamd.

Gedurende de periode maart 2020 tot en met 31 december 2021 is de invorderingsrente verlaagd van 4% naar 0,01%. De invorderingsrente gaat met ingang van 31 december 2021 stapsgewijs terug naar het oude niveau. Met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid wordt het percentage invorderingsrente per 1 januari 2022 op 1% vastgesteld, per 1 juli 2022 op 2%, per 1 januari 2023 op 3% en per 1 januari 2024 op 4%.

d) Rentekredieten/leningen lang
Investeringen worden, indien nodig, afgedekt via financiering gelijk aan de afschrijvingstermijn, meestal 5 jaar. Voor de jaren 2023-2027 wordt een interne rekenrente van 0,5% gehanteerd.

e) Reserves en voorzieningen
Jaarlijks wordt op basis van de risicoanalyse het benodigde weerstandsvermogen berekend. Op basis hiervan wordt het al gevormde vermogen aangevuld of afgeroomd.
Voor voorzieningen geldt een jaarlijkse actualisering van doel en benodigde omvang, waarbij vanaf 2023 een voorziening wordt opgenomen voor het persoonsgebonden basisbudget (PBB).

f) Afschrijvingstermijn
Voor activa die gedurende het lopende jaar in gebruik worden genomen, start de afschrijvingsperiode 1 januari van het daaropvolgende jaar.

g) Onvoorzien
Het budget onvoorzien wordt gesteld op 1,4% van het bruto-begrotingstotaal. De post onvoorzien mag worden opgevat als een buffer voor onvoorziene externe tegenvallers: onvoorzien, onvermijdelijk en onuitstelbaar. De post onvoorzien moet een soepele uitvoering van de begroting vergemakkelijken en zorgt zodoende voor de noodzakelijke flexibiliteit. BsGW heeft bovendien te maken met een lage frequentie van AB-vergaderingen, waarmee onvoorziene gebeurtenissen pas aanzienlijk later bestuurlijke beslissingen kunnen vragen. Tot slot is deze post ingegeven door het feit dat de kadernota/begroting van BsGW een jaar tot anderhalf jaar wordt opgesteld vóór het betreffende begrotingsjaar.

3.3 Definities: reserves, voorzieningen, weerstandscapaciteit/-vermogen, post onvoorzien

Reserves kunnen worden omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vrij zijn te besteden. Reserveren betekent geld opzij leggen:

- om later een (grote) investering te doen;
- voor moeilijke tijden (weerstandsvermogen. Dit is het weerstandsvermogen en dit betreft alleen de algemene reserve);
- om risico's op te vangen;
- voor onverwachte zaken.

Voorzieningen zijn passiefposten in de balans (vreemd vermogen), die een inschatting geven van voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen waarvan de omvang en/of het tijdstip van optreden min of meer onzeker zijn. Bij voorzieningen is er sprake van een oorzaak uit het verleden: er is iets gebeurd wat niet terug te draaien is en wat waarschijnlijk leidt tot lasten in de toekomst die niet waren voorzien (begroot). Ook kan een voorziening ingesteld worden ter egalisatie van pieken in de kosten in de begroting. Deze kosten dienen zeker plaats te vinden.

Van een vrije keuze bij het instellen van een voorziening is derhalve geen sprake. Wel kunnen soms de gevolgen nog beïnvloed worden. Bij het bepalen van de noodzakelijke omvang van de voorziening wordt hiermee ook rekening gehouden.

Weerstandscapaciteit is de mate waarin BsGW over middelen beschikt of kan beschikken om niet voorziene tegenvallers op te vangen. Er wordt hierbij onderscheid gemaakt tussen de post onvoorzien en het weerstandsvermogen.

De post onvoorzien mag worden opgevat als een buffer voor onvoorziene externe tegenvallers: onvoorzien, onvermijdelijk en onuitstelbaar. De post onvoorzien moet een soepele uitvoering van de begroting vergemakkelijken en zorgt zodoende voor de noodzakelijke flexibiliteit.

Het weerstandsvermogen is in principe bedoeld als buffer voor het opvangen van risico's, waarvan de financiële gevolgen vooraf niet redelijkerwijs zijn in te schatten.
Jaarlijks wordt deze post berekend aan de hand van de door het bestuur vastgestelde risico-analyse. Hierbij worden de risico's (kwalitatief) en de bedragen plus de inschatting van de kans dat een risico zich daadwerkelijk voordoet (kwantitatief) in kaart gebracht. Zie ook paragraaf 5.

4. Kostenverdeelmethode

De processen voor waterschappen en gemeenten overlappen elkaar in grote mate en de benodigde basisgegevens worden gelijktijdig voor alle deelnemers opgebouwd. Omdat BsGW de processen voor alle belastingsoorten integraal uitvoert, zijn de daarmee samenhangende kosten zodanig met elkaar verweven dat kosten niet per belastingsoort gedifferentieerd kunnen worden. De uitvoeringskosten van de productieprocessen worden om die reden toegerekend aan eenduidige, herkenbare hoofdprocessen, in overeenstemming met de organisatieopzet van BsGW.

BsGW heeft haar processen uitgedrukt in vier primaire producten van dienstverlening: Heffen, Waarderen, Innen, Klantzaken. De verdeling van deze kosten over de deelnemers gebeurt hierna met behulp van eenheidstarieven per product van dienstverlening.

De kosten van de activiteiten en processen op BsGW-niveau die dienen ter ondersteuning van de organisatie als geheel (zoals ICT, de ondersteuning van het personeel en de ontwikkeling van BsGW) worden eveneens als apart product inzichtelijk gemaakt. Deze kosten zijn, zonder arbitraire verdeelsleutels, niet te splitsen naar de primaire processen en worden daarom verdeeld naar rato van het aandeel dat de deelnemers hebben in de kosten van de (sub)producten.

Wanneer belastingsoorten die afwijken van de standaardbelastingsoorten van BsGW (de zogenaamde exoten) worden ingebracht in de samenwerking, wordt via een (financiële) analyse bepaald of de gangbare methode van kostenverdeling van toepassing kan zijn, of dat de kosten apart doorberekend kunnen worden. Sinds 2014 kent BsGW 1 sub-product (exoot): Parkeerbelasting.
Daarnaast kent BsGW vanaf 2020 het sub-product GDI. Deze kosten worden op basis van het aandeel in de kosten Ondersteuning & Ontwikkeling verdeeld, waarbij de totale verdeling zich verhoudt tot 40% gemeenten en 60% Waterschap Limburg (AB 25 juni 2020).

Fixeren productieaantallen ten behoeve van vaststellen verdeelsleutels
De verdeelsleutels voor de kosten van de primaire processen zijn gebaseerd op de productieomvang van de deelnemers: aanslagbiljetten, aanslagregels, gemeentelijke WOZ-objecten en klantcontacten.
De niet-reguliere belastingsoort Parkeerheffing wordt apart met de deelnemers afgerekend. Als verdeelsleutel geldt hierbij het aantal aanslagregels.
De bijdrage per deelnemer dient een bestendige lijn te laten zien. Een jaarlijks schommelende bijdrage is voor de deelnemers niet gewenst en zou ook een verkeerde verwachting scheppen bij de toetredingsvoorstellen over de te betalen bijdrage en per saldo te behalen voordeel in de toekomst.
Afgesproken is de aantallen die als verdeelsleutels gehanteerd worden bij de bijdragebepaling, als ook de opzet van de kostenverdeelmethode te fixeren. Alleen een wezenlijke, substantiële wijziging van belastingsoorten, kan invloed hebben op de opzet van de kostenverdeelmethode.
In de tabel in de bijlage 1 worden de productenaantallen per deelnemer weergegeven, zoals deze als verdeelsleutel zijn opgenomen in de kostenverdeelmethode, conform de onafhankelijk uitgevoerde nulmeting voorafgaand aan de toetreding.

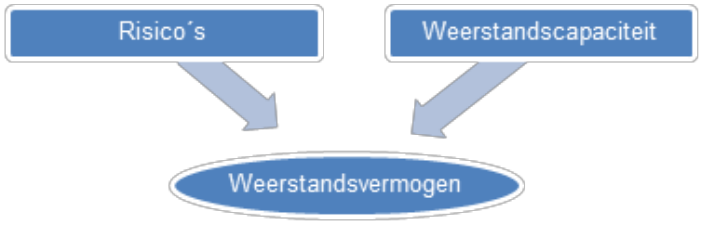
In de AB-vergadering van 25 juni 2020 is afgesproken dat er een nieuwe kostenverdeelmethode aan de orde zal komen. Recent is gestart om te bezien welke mogelijkheden er zijn om tot harmonisatie

van de beleids- en uitvoeringsregels te komen. Herijking van de kostenverdeelmethode volgt nadat harmonisatie zijn beslag heeft gekregen en het basispakket een feit is. Logischerwijs kan derhalve nog niet op de uitkomsten en de doorwerking hiervan in een nieuwe kostenverdeelmethode worden vooruitgelopen.
Op 30 september 2021 heeft het Algemeen Bestuur besloten getemporiseerd en gefaseerd getrapt in te stemmen met het procesvoorstel met betrekking tot harmonisatie en herziening van de kostenverdeelmethode.

5. Weerstandsvermogen en risico-analyse

Bestuurlijk is de voorkeur uitgesproken het weerstandsvermogen van BsGW zo bescheiden mogelijk, doch wel realistisch, te laten zijn. Operationele risico's moeten door BsGW zelf kunnen worden opgevangen, zonder terug te hoeven vallen op de deelnemers.
Het benodigde weerstandsvermogen is gebaseerd op de risico-analyse. Deze risico-analyse wordt jaarlijks uitgevoerd, zodat bepaald kan worden of het berekende weerstandsvermogen toereikend is.
Voor de begroting 2023 heeft BsGW eind 2021 voor het eerst tezamen met afgevaardigden van een aantal deelnemers opnieuw de methodiek en de inhoudelijkheid van de risico-analyse beoordeeld, waarbij verbeterpunten zijn aangebracht in met name de systematiek en borging in de P&C-cyclus. De uitkomst hiervan wordt verwerkt in de begroting 2023.

De ratio weerstandsvermogen is de verhouding tussen de niet afgedekte risico's en het aanwezige weerstandsvermogen en wordt berekend door het beschikbare weerstandsvermogen te delen door het benodigde weerstandsvermogen op basis van het risicoprofiel. Deze ratio is een stuurmiddel. Een ratio lager dan 1,0 duidt op een kwetsbare financiële positie, omdat de capaciteit niet voldoende is om de geïdentificeerde risico's af te dekken. Een hoge ratio is niet wenselijk, omdat onnodig beslag gelegd wordt op financiële ruimte.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

6. Ontwikkelingen

Er doen zich de komende jaren ontwikkelingen voor die invloed hebben op de bedrijfsvoering van BsGW. Voor het opstellen van de begroting is het van belang om onderscheid te maken in de volgende twee categorieën toekomstige ontwikkelingen:

- Zekere ontwikkelingen
  Deze ontwikkelingen zijn zeker en/of geformaliseerd via een bestuursbesluit.
  De financiële consequenties worden verwerkt in de begroting 2023 en de meerjarenraming 2023-2027. De financiële effecten die nog een mate van onzekerheid hebben, worden zoveel mogelijk gekwantificeerd en opgenomen in de (meerjaren)begroting. Dit om tussentijdse begrotingswijzigingen te voorkomen (Proces tussentijdse begrotingswijzigingen; DB BsGW 28-02-2019, agendapunt 5b).

- Mogelijke ontwikkelingen
  Op het moment van opstellen van deze Kadernota zijn deze ontwikkelingen nog niet geformaliseerd door een bestuursbesluit of zijn de uitkomsten nog onzeker. Deze ontwikkelingen zullen alleen daar waar dit op redelijkheid kan worden ingeschat, worden meegenomen in de begroting 2023 en de meerjarenraming 2023-2027. Daar waar deze niet op redelijkheid zijn in te schatten zullen deze pas, wanneer deze zijn geformaliseerd en de (financiële) consequenties zijn vastgesteld, worden opgenomen in de begroting (middels een begrotingswijziging).

Onderstaand worden deze ontwikkelingen kort beschreven. Voor meer details over de meeste onderwerpen zie bijlage 3.

6.1 Zekere ontwikkelingen

Loonontwikkeling

In de begroting wordt gerekend met het 5-jaars-gemiddelde percentage van de loonvoet overheidssector (CPB, MEV september 2021) en bedraagt 2,5%.

Indexering goederen en diensten

In de begroting wordt gerekend met twee indexen: één voor ICT-kosten en één voor de overige goederen. Voor ICT wordt vanaf 2023 met een hogere index gerekend aangezien deze bovengemiddeld ligt ten opzichte van de overige leveranciers van BsGW.
De index van de overige leveranciers is gebaseerd op de 5-jaarsgemiddelde CPI van het CPB.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn opgehoogd, omdat deze post vanaf 2018 structureel te laag was begroot. Er heeft desondanks nooit een aanpassing (lees: ophoging) in de daarop volgende begrotingen plaatsgevonden.

Proceskosten

Door wijzigingen in de wetgeving, meer in het bijzonder als gevolg van het afschaffen van de Fierensdrempel, is het voor de zogenaamde ncnp-bedrijven rendabel geworden om namens de burger bezwaar te maken tegen de WOZ-waarde, waarbij deze bedrijven de tegemoetkoming van de proceskosten krijgen. De ontwikkelingen met betrekking tot de hausse aan proceskosten, waarmee BsGW met name de laatste jaren wordt geconfronteerd, is en blijft nog steeds een belangrijk aandachtspunt. Het aantal ingediende bezwaren neemt nog steeds toe. Deze ontwikkeling is ook landelijk zichtbaar, zowel qua toename van het totaal aantal ingediende bezwaren als ook het feit dat steeds meer burgers en ondernemers gebruik maken van een ncnp-bedrijf of een andere gemachtigde. Het behoeft dan ook geen nader betoog dat ook het aantal ncnp-bedrijven toeneemt. Gezien deze ontwikkelingen en het feit dat de tarieven voor de proceskostenvergoeding op gezette tijden worden aangepast, is deze post ook voor 2023 (en verdere jaren) opgehoogd naar € 3 miljoen. Een stijging van het aantal bezwaarschriften vertaalt zich niet alleen door in een stijging van de proceskosten. Ook de uitvoeringskosten (extra inzet personele ondersteuning in de vorm van taxateurs, juristen en KCC-medewerkers) stijgen, waardoor de begroting verder onder druk komt te staan. Zie onderstaande tabel:

Ontwikkeling proceskosten BsGW

Bedragen * € 1.000,-	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	***2019***	***2020***	***2021***	***2022***	***2023***
Realisatie	595	621	1.167	1.332	1.700	*1.850*	*2.700*		*2700-3000*	
Begroot							*2.000*	*2.040*	*3.000*	*3.060*

Stimuleringsregeling

Medewerkers konden vanaf 2017 tot en met 2020 in de Stimuleringsregeling stappen, waarbij vanuit deze regeling de financiële effecten merkbaar zijn tot de definitieve (pensioen)uitstroom uiterlijk 2029. De Stimuleringsregeling wordt budgetneutraal uitgevoerd; deze kosten worden binnen de begroting van BsGW opgevangen. In de AB-vergadering van 8 oktober 2020 is besloten deze regeling niet meer te verlengen.

Waarderen op gebruiksoppervlakte: beheerfase

Vanaf 1 januari 2022 bestaat de verplichting om woningen te waarderen op basis van de gebruiksoppervlakte. Eind 2020 en in de loop van 2021 zal voor steeds meer gemeenten de transitie gereed zijn. Dan start de beheerfase: het bijhouden en actueel houden van de gegevens middels het regieportaal en mutatiedetectie.

Regieportaal

Het Regieportaal bevindt zich momenteel in de beheerfase, hetgeen wil zeggen dat omzettingen naar gebruikersoppervlakte en andere relevante gegevens actueel dienen te worden gehouden en dienen te kunnen worden uitgewisseld tussen de verschillende partijen. Net als bij het project 'Waarderen op gebruiksoppervlakte' voert BsGW namens de deelnemers de regie van de beheerfase uit. De totale kosten voor de aanschaf van het regieportaal zijn opgenomen in de (meerjaren)begroting (2022-2024).

Mutatiedetectie

Voor elke gemeente is eenmalig een WOZ-mutatiedetectie uitgevoerd. Een WOZ-mutatiedetectie betreft het op basis van luchtfoto's, obliekfoto's, de BAG- en de WOZ-administratie inzichtelijk maken welke WOZ-onderdelen opgevoerd en afgevoerd moeten worden in de WOZ-administratie. Dit draagt dan ook bij aan het verbeteren van de WOZ-waardering. Om de gegevens actueel te houden dient de WOZ-mutatiedetectie jaarlijks te worden uitgevoerd. De gemeente maakt daarbij de keuze om de WOZ-mutatiedetectie zelf uit te (laten) voeren of door BsGW uit te laten voeren. De WOZ-mutatiedetectie kan immers het beste uitgevoerd worden samen met de BAG/BGT-mutatiedetectie die enkele gemeenten al jaarlijks laten uitvoeren. Het samenvoegen van de WOZ-mutatiedetectie met de BAG/BGT mutatiedetectie is efficiënt en economisch het voordeligst. Overigens, in het geval dat BsGW de WOZ-mutatiedetectie namens een gemeente uitvoert, worden de kosten door BsGW doorbelast aan de betreffende deelnemer.

Visie op dienstverlening

In 2020 is de Visie op dienstverlening voor belastingplichtigen, inclusief dienstverleningsnormen, vastgesteld. De komende jaren worden, aan de hand van business-cases, projecten opgezet om de dienstverlening te verbeteren. In dit kader heeft in 2021 een nulmeting plaatsgevonden. Vanaf 2022 worden de effecten middels de bestuursrapportages gerapporteerd en verantwoord.

Informatievoorziening en ICT

BsGW maakt deel uit van een sterk veranderende omgeving, waarin de steeds verdere digitalisering van de informatievoorziening een belangrijke ontwikkeling is. Een belangrijke ontwikkeling is het vervangen van zowel de ICT-infrastructuur (afloop huidige contract 31-05-2022) als het huidige belastingpakket (afloop huidige contract 31-12-2021) via een Europese aanbesteding.
Eind 2020 is met de nodige vertraging gestart met de voorbereiding hiervan. De publicatie van de aanbesteding staat voor het laatste kwartaal van 2021 gepland; voor de zomer van 2022 zou de opdracht tot definitieve gunning dienovereenkomstig kunnen plaatsvinden. Daarna kan worden gestart met de technisch implementatie en het migratietraject, dat geheel 2022 bestrijkt.
Na oplevering beschikt BsGW over een hernieuwd applicatielandschap, dat aansluit bij de technologische ontwikkelingen, zoals de scheiding van data met processen en het verminderen van afhankelijkheid van leveranciers conform de Common Ground gedachte. Daarnaast is de infrastructuur geschikt om de samenhang tussen de verschillende basisregistraties integraal te ontsluiten. Vooralsnog worden de aanbestedingskosten op € 420 duizend (2021) en de implementatiekosten op € 2,775 miljoen (2022-2023) ingeschat. Dit laatste is een bovenwaartse bijstelling van € 800 duizend op basis van een reeds afgerond aanbestedingstraject van een collega-samenwerkingsverband. Zodra de verwachte kosten meer bekend zijn worden de financiële effecten hiervan verwerkt in de begroting 2023 en de meerjarenbegroting (2023 en verder).
Afhankelijk van de uitkomsten van het overleg met de accountant kan een deel van deze kosten worden geactiveerd.

Harmonisatie en kostenverdeelmethode

Op dit moment zijn er veel varianten, die als heffingsgrondslag voor de verschillende belastingsoorten gelden. Dit maakt het inrichten van de processen, inclusief de automatisering hiervan, ingewikkeld. Harmonisatie is een onderwerp dat al meer dan een jaar op de actielijst stond. Dit onderwerp komt

eveneens terug in een van de aanbevelingen voortvloeiend uit een onderzoek van de Rekenkamer(commissie)s van elf van de negenentwintig in BsGW deelnemende gemeenten. In AB-verband zijn met betrekking tot het harmonisatieproces alsmede de kostenverdeelmethode procesafspraken gemaakt.

Verbetering archiefbeheer

In 2021 heeft een archiefinspectie plaatsgevonden binnen BsGW. Hieruit is een aantal verbeterpunten naar voren gekomen. Een plan van aanpak en een businesscase worden opgesteld.
Bij de afronding van deze Kadernota waren de uitkomsten en daarmee de eventuele financiële consequenties nog niet bekend.

6.2 Mogelijke ontwikkelingen

Onderstaand de mogelijke ontwikkelingen waarmee BsGW te maken kan krijgen. Voor een toelichting wordt verwezen naar bijlage 3.

- Fiscale Vereenvoudigingswet 2017
- Voortgang implementatie Wet vereenvoudiging beslagvrije voet en Verbreding beslagregister
    - Het invorderingsproces gaat wijzigen
    - Verbreding beslagregister
    - Herziening beslag- en executierecht
- Lagere opbrengst vervolgingskosten en invorderingsrente
- Verruiming gemeentelijk belastinggebied
- Omgevingswet
- Samenwerking / nieuwe deelnemers in BsGW
- Samenhangende Objecten Registratie (SOR)
- Unie van Waterschappen: onderzoek houdbaarheid belastingstelsel
- Waardering zonnepanelen voor de WOZ-waarde
- Vergroening belastingen
- Amendement Omtzigt: verruimde tariefdifferentiatie OZB
- Wet modernisering elektronisch berichtenverkeer (nieuw)

7. Investeringen

MeerjarenInvesteringsProgramma (MIP) BsGW (bedragen x 1.000)	**Jaar 2023**	**Jaar 2024**	**Jaar 2025**	**Jaar 2026**	**Jaar 2027**	**Totaal 2023-2027**
Innovatie en Procesoptimalisatie	300	300	300	300	300	1.500
Totaal BsGW	**300**	**300**	**300**	**300**	**300**	**1.500**

Voor het jaar 2022 is in het MeerjarenInvesteringsProgramma (MIP) 2023-2027 een krediet voor innovatie en procesoptimalisatie opgenomen. In het laatste kwartaal van het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar, benoemt BsGW de deelprojecten voor het investeringskrediet 2023.

De implementatiekosten van het hernieuwd applicatielandschap worden vooralsnog op € 2,775 miljoen (2022-2023) ingeschat. Dit is een bovenwaartse bijstelling van € 800 duizend op basis van een reeds afgerond aanbestedingstraject van een collega-samenwerkingsverband. Zodra de verwachte kosten meer bekend zijn worden de financiële effecten hiervan verwerkt in de begroting 2023 en de meerjarenbegroting (2023 en verder).
Afhankelijk van de uitkomsten van het overleg met de accountant kan een deel van deze kosten worden geactiveerd.

8. Financieel meerjarenperspectief

8.1 Ontwikkeling netto kosten BsGW en bijdragen deelnemers

Eén van de doelstellingen, die voortvloeien uit de missie van BsGW, is kostenreductie. Wat is de toegevoegde waarde van BsGW en wat het heeft opgebracht?
In deze paragraaf wordt dit toegelicht vanuit twee invalshoeken: de ontwikkeling van zowel de netto-kosten van de organisatie BsGW als de bijdragen aan BsGW van de deelnemers.

Ontwikkeling netto kosten BsGW
Uitgangspunt voor de begroting van BsGW is altijd geweest: sober en doelmatig.
BsGW heeft zich in de eerste 6 jaar na de verzelfstandiging gecommitteerd aan een taakstellende kostenreductie van (afgerond) 13% en heeft in de jaren 2012-2017 daarom de kostenindexering van gemiddeld 2% per jaar niet doorberekend aan de deelnemers. De totale gerealiseerde, structurele kostenreductie loopt hiermee op tot € 1,565 miljoen per jaar. Daarnaast zijn nog enkele kostenreductieprogramma's doorgevoerd, waardoor de netto kosten nog eens met € 1,284 zijn gedaald. BsGW heeft dit bewerkstelligd via efficiencyverbeteringen van de werkprocessen en aanbestedingstrajecten.
Tevens heeft BsGW kostenverlagingen behaald uit het schaaleffect door het toetreden van nieuwe deelnemers in BsGW voor in totaal 5,675 miljoen.

Kostenreductie (bedragen x 1.000)	**Begroting**												**Totaal reductie**
	2011	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	
Taakstellende kostenreductie		179	204	282	300	300	300						1.565
Extra kostenreductie	1.171	66				10	9	28					1.284
Schaalvoordeel toetreders 2012		229											229
Schaalvoordeel toetreders 2013			888	597									1.485
Schaalvoordeel toetreders 2014				2.665	75								2.739
Schaalvoordeel toetreders 2015					1.182								1.182
Schaalvoordeel toetreders 2021											40		40
Totale kostenreductie	**1.171**	**474**	**1.092**	**3.543**	**1.557**	**310**	**309**	**28**	**0**	**0**	**40**	**0**	**8.523**

De totale, cumulatieve verlaging van de netto-kosten in de begroting van BsGW vanaf 2011 loopt op hiermee op tot € 8,523 miljoen in 2021.

Bijdragen van de deelnemers
Een andere manier om de toegevoegde waarde van BsGW te presenteren, is om ook de uitvoeringskosten van de deelnemende partijen te bekijken, voor de toetreding tot BsGW.
Dit voordeel is berekend door de uitvoeringskosten van de toetredende partij volgens de nulmeting te vergelijken met de bijdrage aan BsGW volgens de jaarlijkse bestuursbegroting.
Met nulmeting wordt het onafhankelijke onderzoek naar uitvoeringskosten, fte en productieaantallen bedoeld dat bij elke afzonderlijke deelnemer voorafgaand aan de samenwerking is uitgevoerd.

In de volgende tabel samengevat:

Financieel voordeel BsGW

Bedragen * € 1.000,-	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Totale bijdrage in netto-kosten BsGW	7.246	8.071	10.956	15.840	18.467	18.457	20.067	17.057	17.466	19.486
Nulmeting geindexeerd met 1,5% inflatiecorrectie	9.642	10.451	17.527	27.831	33.816	34.323	34.838	35.361	35.891	36.429
Besparing nettokosten a.g.v. samenwerking	2.396	2.380	6.571	11.991	15.349	15.866	14.771	18.304	18.425	16.944
Cumulatief financieel voordeel deelnemers	2.396	4.776	11.347	23.338	38.687	54.553	69.324	87.627	106.052	122.996

In de tabel worden de bijdragen van de deelnemers weergegeven voor wat betreft:

- bijdrage in de netto kosten volgens de vastgestelde begroting(swijzigingen)
- bijdrage in de implementatiekosten bij toetreding, incl. het Libel-traject
- aanvulling weerstandsvermogen

Er is in dit overzicht geen rekening gehouden met de eenmalige en/of tijdelijke kosten die noodzakelijk waren om de samenwerking te realiseren (frictiekosten deelnemer).
Deze totale bijdragen worden afgezet tegen de uitvoeringskosten van de deelnemers vóór de toetreding tot BsGW, geïndexeerd met 1,5% inflatiecorrectie per jaar.

Structureel wordt vanaf 2015 een jaarlijkse reductie van de uitvoeringskosten gerealiseerd rond € 16 miljoen voor alle deelnemers ten opzichte van hun oorspronkelijke uitvoeringskosten. Het totale, cumulatieve voordeel loopt tot en met 2020 op tot ongeveer € 123 miljoen.

8.2 (Financiële) effecten Kadernota 2023

De basis voor de begroting 2023 is de jaarschijf 2023 uit de vastgestelde meerjarenbegroting 2022-2026, rekening houdend met de nieuwe wijze van kostenverdeling (AB 25 juni 2020).

Per saldo stijgen de netto-kosten 2023, en daarmee ook de bijdragen van de deelnemers, met minimaal € 623 duizend ten opzichte van de begroting 2022 als gevolg van de volgende posten:

- Loonindexering € 344 duizend;
- Indexering goederen en diensten € 182 duizend;
- Afschrijvingen € 97 duizend.

De implementatiekosten voor het nieuw belastingpakket worden geschat op € 2,775 miljoen voor 2022 en 2023. Dit is een bovenwaartse bijstelling van € 800 duizend op basis van een reeds afgerond aanbestedingstraject van een collega-samenwerkingsverband. Zodra de verwachte kosten meer bekend zijn worden de financiële effecten hiervan verwerkt in de begroting 2023 en de meerjarenbegroting (2023 en verder).

In de volgende tabel worden de ontwikkelingen en kostenreducties voor 2023 weergegeven, waar mogelijk zijn de financiële effecten hiervan gekwantificeerd.

Ontwikkelingen begroting 2023	Effect op netto kosten 2023 t.o.v. begroting 2022
Zekere ontwikkelingen	Opgenomen in de begroting:
- Indexering salarissen en inflatie	+ € 526.000,-
- Afschrijvingen	+ € 97.000,-
- Stimuleringsregeling	budgetneutraal
- Visie op Dienstverlening	geen
- Informatievoorziening en ICT	onbekend *)
- Harmonisatie en kostenverdeelmethode	onbekend
- Verbetering archiefbeheer	onbekend
Mogelijke ontwikkelingen	Niet opgenomen in de begroting:
- Beleid COVID-19: opbrengst vervolgingskosten en invorderingsrente	onbekend
- Fiscale vereenvoudingswet	vooralsnog niet
- Wet vereenvoudiging beslagvrije voet en Verbreding beslagregister	+ € 250.000,- + 1 fte min.
- Verruiming gemeentelijk belastinggebied	vooralsnog niet
- Omgevingswet	onbekend
- Samenwerking / nieuwe deelnemers	vooralsnog niet
- Samenhangende objectenregistratie (SOR)	onbekend
- Unie van Waterschappen: onderzoek belastingstelsel	onbekend
- Waardering zonnepanelen voor de WOZ-waarde	vooralsnog niet
- Vergroening belastingen	vooralsnog niet
- Amendement Omtzigt: verruimde tariefdifferentiatie OZB	vooralsnog niet
- Wet modernisering electronisch berichtenverkeer	onbekend

**) Vooralsnog worden de implementatiekosten op € 2,775 miljoen (2022-2023) ingeschat.*
Zodra de verwachte kosten meer bekend zijn worden de financiële effecten hiervan verwerkt in de begroting 2023 en de meerjarenbegroting (2023 en verder).

Bijlage 1: producten-aantallen kostenverdeelmethode

Verdeelsleutels per deelnemer	aantal aanslagregels	aantal WOZ-objecten	aantal biljetten	aantal klantcontacten	aantal aanslagregels parkeerbelasting	aandeel in de productkosten	aandeel in de productkosten (GDI)
Gemeente Beek	31.000	8.250	15.000	3.442	0	1,09%	0,55%
Gemeente Beekdaelen	70.717	17.887	36.552	7.617	0	2,38%	1,21%
Gemeente Beesel	26.851	7.628	8.311	2.833	0	0,98%	0,50%
Gemeente Bergen	24.650	6.500	9.100	2.800	0	0,87%	0,44%
Gemeente Brunssum	65.100	16.350	18.800	6.073	0	2,15%	1,09%
Gemeente Echt-Susteren	66.115	17.500	14.000	6.698	0	2,30%	1,17%
Gemeente Eijsden-Margraten	108.165	13.247	50.278	5.217	0	2,08%	1,06%
Gemeente Gennep	45.426	8.507	14.826	3.595	0	1,21%	0,62%
Gemeente Gulpen-Wittem	25.204	7.741	7.475	3.012	0	0,99%	0,50%
Gemeente Heerlen	209.000	54.700	59.500	18.515	6.100	7,51%	3,81%
Gemeente Kerkrade	147.101	28.106	50.707	8.481	716	3,86%	1,96%
Gemeente Landgraaf	80.300	19.750	23.700	7.918	0	2,64%	1,34%
Gemeente Leudal	50.500	18.000	17.000	7.634	0	2,28%	1,16%
Gemeente Maasgouw	50.000	12.500	14.900	5.054	0	1,67%	0,85%
Gemeente Maastricht	276.000	69.600	69.750	25.316	0	9,15%	4,64%
Gemeente Meerssen	76.686	9.572	10.477	4.190	900	1,61%	0,82%
Gemeente Mook en Middelaar	16.184	4.221	11.319	1.633	0	0,55%	0,28%
Gemeente Nederweert	31.350	8.200	14.100	3.400	0	1,08%	0,55%
Gemeente Peel en Maas	59.200	22.100	21.900	8.983	0	2,77%	1,40%
Gemeente Roerdalen	38.500	11.000	13.000	4.493	0	1,43%	0,73%
Gemeente Roermond	100.500	30.000	36.500	11.575	4.000	4,14%	2,10%
Gemeente Simpelveld	22.550	5.700	6.600	2.270	0	0,76%	0,38%
Gemeente Sittard-Geleen	212.000	51.900	70.500	19.554	4.325	7,19%	3,65%
Gemeente Stein	71.500	12.900	12.500	5.330	0	1,86%	0,95%
Gemeente Vaals	33.100	6.300	15.600	2.050	0	0,86%	0,43%
Gemeente Valkenburg	26.735	9.846	8.665	3.465	0	1,21%	0,61%
Gemeente Venlo	165.000	56.000	53.000	51.500	17.000	9,83%	4,99%
Gemeente Voerendaal	25.300	6.250	7.300	2.634	0	0,84%	0,43%
Gemeente Weert	74.181	25.079	25.902	10.106	4.235	3,49%	1,77%
Waterschap Limburg	1.800.000	0	594.000	198.500	0	21,23%	60,00%
Totaal verdeelsleutels BsGW	**4.028.915**	**565.334**	**1.311.262**	**443.887**	**37.276**	**100%**	**100%**

Bijlage 2. Ondernemings- en Ontwikkelplan 2018-2020

BsGW heeft, naast de reguliere bedrijfsvoering, een separaat traject uitgevoerd, zijnde het Ondernemings- en Ontwikkelplan (OOP) BsGW 2018-2020 (AB-vergadering 14-12-2017). Na een fase van groei is het aantal deelnemers in het samenwerkingsverband BsGW gestabiliseerd. Na de verzelfstandiging in 2011 groeide BsGW in slechts vier jaar tijd uit naar het huidige samenwerkingsverband waarin 29 van de 31 Limburgse gemeenten en het Waterschap Limburg deelnemen. De consolidatie van het aantal deelnemers heeft om een herijking van de organisatie gevraagd.

Voor de financiële dekking van dit ontwikkeltraject heeft het AB ingestemd met het aangaan van een lening à € 4 miljoen. Naast het inlossen van deze lening heeft het AB de BsGW-organisatie aanvullend belast met een structurele taakstelling à € 1,3 miljoen ingaande 2028 ten gunste van de deelnemers.

Het OOP raakt de meerjarenbegroting 2023-2027 van BsGW niet en vormt daarmee geen onderdeel van deze Kadernota 2023.

Investerings/ontwikkelbudget niet geindexeerd (* € 1.000,-)	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Na 7 jaar 100% geeffectueerd	2.000	1.000	1.000	0	0	0	0	-1.300	-1.300	-1.300	-1.300	-1.300
Cumulatief voordeel	2.000	3.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	2.700	1.400	100	-1.200	-2.500

Bijlage 3: Zekere en mogelijke ontwikkelingen: toelichting

Zekere ontwikkelingen

Loonontwikkeling

Indexering salariskosten
Het gemiddelde percentage van de loonvoet overheidssector over de jaren 2020-2022 en 2018-2022 bedraagt 2,5% (bron: Centraal Plan Bureau, Macro Economische Verkenning 2021 september 2021). Vanaf 2023 voorspelt het CPB zelf een gemiddelde van 2,7%. Desondanks wordt er vooralsnog voor gekozen om de index aan te houden van 2,5%.

Indexering goederen en diensten

In de begroting 2023-2027 wordt gerekend met een indexering van 1,9%, gebaseerd op de ontwikkeling van de Consumenten Prijsindex van het CPB van de afgelopen jaren (bron: Centraal Plan Bureau, Macro Economische Verkenning 2021 september 2021). Vanaf 2023 voorspelt het CPB eveneens een gemiddelde van 1,9%. Derhalve is gekozen om de index aan te houden van 1,9%.
Een uitzondering hierop vormt de ICT-index. Deze ligt in 2021 (en voorgaande jaren) rond de 2,7%. Dit percentage wordt eveneens voor de jaren 2023–2027 aangehouden.
Momenteel zijn er signalen dat de gasprijzen fors omhoog gaan. BsGW heeft een aflopend energiecontract. In de begroting 2023 is hiermee geen rekening gehouden, vanwege de te grote onzekerheid over de ontwikkeling hierin.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn opgehoogd, omdat deze post vanaf 2018 structureel te laag was begroot. Er heeft desondanks nooit een aanpassing (lees: ophoging) in de daarop volgende begrotingen plaatsgevonden.

Proceskosten

Door wijzigingen in de wetgeving, meer in het bijzonder als gevolg van het afschaffen van Fierensdrempel, is het voor de zogenaamde ncnp-bedrijven rendabel geworden om namens burgers en ondernemers bezwaar te maken tegen de WOZ-waarde, waarbij deze bedrijven de tegemoetkoming van de proceskosten krijgen. De ontwikkelingen met betrekking tot de hausse aan proceskosten, waarmee BsGW met name de laatste jaren wordt geconfronteerd, is en blijft nog steeds een belangrijk aandachtspunt. Het aantal ingediende bezwaren neemt nog steeds toe. Deze ontwikkeling is ook landelijk zichtbaar, zowel qua toename van het totaal aantal ingediende bezwaren als ook het feit dat steeds meer burgers en ondernemers gebruik maken van een ncnp-bedrijf of andere gemachtigden.
Een en ander leidt tot een forse stijging van de proceskosten, waarbij er een discrepantie is tussen hoogte van de kostenvergoeding en restitutie van belastingbedragen. Bovendien leggen ncnp-bedrijven een onevenredig beslag op tijd van gemeenten resp. de samenwerkingsverbanden, zo ook BsGW. Vanaf 2014 ziet ook BsGW zich geconfronteerd met een toename van de WOZ-proceskostenvergoeding. Zie onderstaande tabel:

Ontwikkeling proceskosten BsGW (begroting)
Bedragen * € 1.000,-

	2020	2021	2022
Proceskosten BsGW	*2.000*	*2.040*	*2.081*

Ontwikkeling proceskosten BsGW (realisatie/prognose)
Bedragen * € 1.000,-

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Proceskosten BsGW	595	621	1.167	1.332	1.700	1.500	*2.700-3.000*		

Hoewel in 2019 een lichte daling te zien was in zowel de ingediende bezwaren als de uitbetaalde proceskostenvergoeding, zagen we juist in 2020 een forse stijging. In 2021 zien we ten opzichte van 2020 'slechts' een lichte stijging van het aantal ingediende bezwaren door de ncnp-bedrijven, waarbij de stijging van 2020 lijkt af te zwakken. Een stijging van het aantal bezwaarschriften vertaalt zich niet alleen door in een stijging van de proceskosten. Ook de uitvoeringskosten (extra inzet personele ondersteuning in de vorm van taxateurs, juristen en KCC-medewerkers) stijgen, waardoor de begroting verder onder druk komt te staan.

De proceskostenvergoeding in de jaarschijf 2023 uit de vastgestelde begroting 2022 en meerjarenbegroting 2022-2026 is ingeschat op € 2,08 miljoen. Gezien bovenstaande ontwikkelingen en het feit dat de tarieven voor de proceskostenvergoeding regelmatig worden verhoogd, wordt net als in de begroting 2022 rekening gehouden met € 3 miljoen aan proceskostenvergoeding.

Het ministerie van Justitie en Veiligheid heeft op basis van voornoemde ontwikkelingen een onderzoek ingesteld naar de ontwikkeling van het aantal bezwaren en de in verband hiermee toegekende kostenvergoedingen met als doel scherp te krijgen in hoeverre de ncnp-bedrijven juridische procedures bij WOZ-beschikkingen en BPM-aangiftes hoofdzakelijk inzetten als verdienmodel voor de verkrijging van proceskostenvergoedingen. Het onderzoek ~~wordt~~ is uitgevoerd door het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC). In februari 2021 is het rapport door het WODC opgeleverd. Naar aanleiding hiervan heeft de VNG aangegeven dat op korte termijn een oplossing dient te komen voor de uitvoeringsproblemen. Volgens de VNG staat in deze discussie de rechtsbescherming van de burger (en ondernemer) uitdrukkelijk voorop. Het bestaan van het Besluit proceskosten bestuursrecht zelf staat niet ter discussie, noch het bestaan van de ncnp-bedrijven, maar wel de onbedoelde uitwassen. De VNG heeft het COELO gevraagd om een nader onderzoek. Het WODC-rapport geeft namelijk geen antwoord op een van de hoofdvragen van het onderzoek: of er een onbedoeld verdienmodel in de proceskostenregeling schuilt? Bij het afronden van deze Kadernota waren de uitkomsten van het COELO-onderzoek nog niet bekend.

Stimuleringsregeling

Vanaf 1-1-2017 is het voor medewerkers vanaf 10 jaar voor hun AOW-leeftijd mogelijk om minder te gaan werken met het oog op strategisch formatiebeheer nu en in de toekomst. De maatregel behelst compensatie salaris en pensioenopbouw tot het moment dat de deelnemende medewerker de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt en uitstroomt.

Medewerkers hebben gedurende de periode 2017 tot en met 2020 gebruik kunnen maken van deze regeling. De financiële effecten, in totaliteit begroot op € 672 duizend, zijn evenwel merkbaar tot de definitieve (pensioen-)uitstroom oftewel uiterlijk 2029.
De Stimuleringsregeling wordt budgetneutraal voor de deelnemers uitgevoerd; de kosten dienen binnen de begroting van BsGW te worden opgevangen.
In het AB van 8 oktober 2020 is besloten deze regeling niet meer te verlengen. De belangrijkste redenen zijn een versnippering van fte's, toename van het aantal parttimers naast het feit dat het een kostbare regeling is.

Waarderen op gebruiksoppervlakte: beheerfase

Vanaf 1 januari 2022 bestaat de verplichting om woningen te waarderen op basis van de gebruiksoppervlakte. Daarvoor gebruikte BsGW de bruto inhoud om woningen te waarderen. De gebruiksoppervlakte is een authentiek gegeven en wordt door de inliggende gemeenten (of gegevenshuizen) beheerd in de Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG). Namens en op verzoek van de deelnemers heeft BsGW de regie van dit transitieproject (2019-2021) op zich genomen, in nauwe samenwerking met de gemeenten en Het Gegevenshuis.

Eind 2020 en in de loop van 2021 zal voor steeds meer gemeenten de transitie gereed zijn. Dan start de beheerfase: het bijhouden en actueel houden van de gegevens. In 2020 zijn gemeenten en BsGW in overleg gegaan hoe de beheerfase, als (mogelijke) voorloper van de Samenhangende Objecten Registratie (SOR), ingericht dient te worden en hoe het beheer op termijn wordt belegd.

Regieportaal

Een werkgroep, bestaande uit BAG- en/of contractmanagers van de gemeenten Beek, Beesel, Bergen, Gulpen-Wittem, Roermond, Stein en Valkenburg, Het Gegevenshuis (Landgraaf) en BsGW, heeft onder begeleiding van een externe marktpartij een onderzoek uitgevoerd en unaniem als oplossingsrichting gekozen om te gaan werken met een zogenaamd regieportaal. Dit is een applicatie, die in staat is om relevante gegevens voor zowel de BAG (gemeente), de BGT als de WOZ (BsGW) op een efficiënte manier uit te wisselen en te tonen, zowel administratief als geografisch. De samenhang tussen beide administraties blijft zo kwalitatief op peil, gegevens blijven 1 op 1 lopen en er is realtime inzicht in de verschillende databronnen. Het portaal is dus zowel voor de gemeenten, de op GEO-gebied aan de gemeente gerelateerde samenwerkingsverbanden, als ook voor BsGW van belang en voor alle partijen te benaderen en te gebruiken.

Nut en noodzaak om over dit portaal te beschikken is voor het bestuur evident en staat los van welke positie BsGW, de deelnemende gemeente(n) en de gegevenshuizen in zullen gaan nemen in relatie tot de SOR.
Net als bij het project 'Waarderen op gebruiksoppervlakte' voert BsGW namens de deelnemers de regie over het regieportaal uit.

Mutatiedetectie

Voor het in beheer krijgen en houden van de WOZ-administratie is enkel de stroom van bouw- en sloopvergunningen vanuit de gemeenten of gegevenshuizen inmiddels onvoldoende. Onder andere door vergunningsvrije (en illegale) bouw en sloop en in de toekomst de werking van het

omgevingsplan in het kader van de Omgevingswet, zijn andere inwinningstechnieken noodzakelijk geworden. In het project Waarderen op gebruiksoppervlakte is voor elke gemeente eenmalig een WOZ-mutatiedetectie uitgevoerd. WOZ-mutatiedetectie betreft het op basis van luchtfoto's, obliekfoto's, de BAG- en de WOZ-administratie inzichtelijk maken welke WOZ-onderdelen opgevoerd en afgevoerd moeten worden in de WOZ-administratie. Deze wijzigingen worden gestructureerd aangeleverd zodat deze automatisch verwerkt kunnen worden in de WOZ-administratie. Het beter inzichtelijk hebben van de mutaties door het uitvoeren van de WOZ-mutatiedetectie draagt dan ook bij aan het verbeteren van de WOZ-waardering.

Om de gegevens vanuit het project Waarderen op gebruikersoppervlakte actueel te houden dient de WOZ-mutatiedetectie jaarlijks te worden uitgevoerd. De gemeente maakt daarbij de keuze om de WOZ-mutatiedetectie zelf uit te (laten) voeren of door BsGW uit te laten voeren. De WOZ-mutatiedetectie kan immers het beste uitgevoerd worden samen met de BAG/BGT-mutatiedetectie die enkele gemeenten al jaarlijks laten uitvoeren. Het samenvoegen van de WOZ-mutatiedetectie met de BAG/BGT mutatiedetectie is efficiënt en economisch het voordeligst.

Visie op dienstverlening

In 2020 is de Visie op dienstverlening voor belastingplichtigen, inclusief dienstverleningsnormen, vastgesteld. De komende jaren worden, aan de hand van business-cases, projecten opgezet om de dienstverlening te verbeteren. In dit kader heeft in 2021 een nulmeting plaatsgevonden. Vanaf 2022 worden de effecten middels de bestuursrapportages gerapporteerd en verantwoord.

Informatievoorziening en ICT

BsGW maakt deel uit van een sterk veranderende omgeving waarin de steeds verdere digitalisering van de informatievoorziening een belangrijke ontwikkeling is en impact zal krijgen op de bedrijfsvoering van BsGW. De interne processen en informatievoorziening van BsGW dienen op deze ontwikkelingen afgestemd te worden. Onderstaand volgt een toelichting op deze ontwikkelingen:

- ***Collectieve Infrastructuur***

  Aansluiten bij deze ontwikkeling is alleen maar mogelijk wanneer de organisatie beschikt over een betrouwbare, veilige en robuuste IT-infrastructuur. Ontwikkelingen die hiervoor zorgen zijn:
  - De Generieke Digitale Infrastructuur (GDI)
  - de Gemeentelijke Gemeenschappelijke infrastructuur (GGI)
  - Common Ground

  De GDI bestaat uit digitale basisvoorzieningen waarmee overheidsorganisaties hun primaire processen kunnen inrichten. Denk onder meer aan Mijn Overheid Berichtenbox en eHerkenning. Door vanuit de gebruiker te redeneren, wordt in kaart gebracht en onderzocht welke doorontwikkeling van de GDI wenselijk is, hoe regie wordt georganiseerd en hoe met GDI voorzieningen de processen verbeterd worden.

  De Gemeentelijke Gemeenschappelijke Infrastructuur (GGI) is een veilige digitale infrastructuur, aangesloten op andere beveiligde overheidsnetwerken, waardoor samenwerken tussen gemeenten en andere overheden beter, veiliger en makkelijker wordt. De GGI wordt fasegewijs en

projectmatig ontwikkeld, zodat kan worden ingespeeld op landelijke veranderingen zoals de Omgevingswet. De GGI vormt de technische basis waarin toegewerkt wordt naar een gemeentelijke cloud, die uiteraard is aangesloten op de landelijke GDI.

De Common Ground is een informatiekundige visie die de modernisering van de gemeentelijke dienstverlening en bedrijfsvoering mogelijk maakt. Betrokkenen krijgen directe toegang tot gedeelde informatiebronnen. Ze versnelt de ontwikkeling van dienstverlening en bedrijfsvoering door het omarmen van nieuwe technologie. Common Ground is geïnitieerd en wordt uitgevoerd door gemeenten en gemeentelijke organisaties zelf. De VNG faciliteert deze ontwikkeling.

Deze ontwikkelingen zullen door BsGW nadrukkelijk worden gevolgd en hebben een plaats in de I-visie (zie hierna).

- ***I-visie***
  In 2020 is een I-visie ontwikkeld. De I-visie vormt de basis voor de vormgeving van de informatievoorziening naar de toekomst. Naast een visie is er ook een visie en strategiedocument voor de afdeling IPA zelf opgesteld. Deze twee documenten gecombineerd geven een duidelijk beeld over de I-strategie van BsGW en de wijze waarop de afdeling IPA wordt geherstructureerd.
  Dit is verwoord in het document "oplegnotitie I-visie en I-strategie BsGW". Tevens wordt een stappenplan opgesteld met activiteiten en projecten om de opgestelde visie in de komende jaren vorm te geven.

Enkele belangrijke pijlers van dit plan zijn het vanwege einde looptijd contract vervangen van zowel de ICT-infrastructuur als het huidige belastingpakket via een Europese aanbesteding. Eind 2020 is met de nodige vertraging gestart met de voorbereiding hiervan. De publicatie van de aanbesteding staat voor het laatste kwartaal van 2021 gepland; voor de zomer van 2022 zou de opdracht tot definitieve gunning dienovereenkomstig kunnen plaatsvinden. Daarna kan worden gestart met de technisch implementatie en het migratietraject, dat geheel 2022 bestrijkt.
Na oplevering beschikt BsGW over een hernieuwd applicatielandschap, dat aansluit bij de technologische ontwikkelingen, zoals de scheiding van data met processen en het verminderen van afhankelijkheid van leveranciers conform de Common Ground gedachte. Daarnaast is de infrastructuur geschikt om de samenhang tussen de verschillende basisregistraties integraal te ontsluiten.
De implementatiekosten voor het nieuw belastingpakket worden vooralsnog geschat op € 2,775 miljoen voor 2022 en 2023. Dit is een bovenwaartse bijstelling van € 800 duizend op basis van een reeds afgerond aanbestedingstraject van een collega-samenwerkingsverband. Zodra de verwachte kosten meer bekend zijn worden de financiële effecten hiervan verwerkt in de begroting 2023 en de meerjarenbegroting (2023 en verder).
Afhankelijk van de uitkomsten van het overleg met de accountant kan een deel van deze kosten worden geactiveerd.

Harmonisatie

Op dit moment zijn er veel varianten die als heffingsgrondslag voor de verschillende belastingsoorten gelden. Dit maakt het inrichten van de processen, inclusief de automatisering hiervan, ingewikkeld. Maatwerk, work-arounds en meer zijn hiervoor nodig. Harmonisatie is een onderwerp dat al meer dan

een jaar op de actielijst stond. Dit onderwerp komt eveneens terug in een van de aanbevelingen voortvloeiend uit een onderzoek van de Rekenkamer(commissie)s van elf van de negenentwintig in BsGW deelnemende gemeenten. In AB-verband zijn met betrekking tot het harmonisatieproces alsmede de kostenverdeelmethode procesafspraken gemaakt.

Bij harmonisatie gaat het primair om de vraag 'Hoe kan BsGW tegen lagere kosten een gelijkblijvende of hogere service bieden aan de deelnemers'. Maar zeker ook de bestuurlijk veel gestelde vraag 'Hoe krijgen deelnemers meer grip en sturing op kosten' wordt hiermee beantwoord: door vooraf te gaan bepalen welke producten in welke vorm/variant tegen welke prijs door een deelnemer worden afgenomen. Omdat deze opgave meerdere aspecten kent, zullen deze worden benoemd en beschreven. Beleidsvrijheid, maakbaarheid, juridische juistheid, maar ook toekomstige ontwikkelingen spelen hierbij een rol; naast de verdeling van deze kosten.

Verbetering archiefbeheer

In 2021 heeft een archiefinspectie plaatsgevonden binnen BsGW. Hieruit is een aantal verbeterpunten naar voren gekomen. Een plan van aanpak en een businesscase worden opgesteld.
Bij de afronding van deze Kadernota waren de uitkomsten en daarmee de eventuele financiële consequenties nog niet bekend.

Mogelijke ontwikkelingen

De volgende mogelijke ontwikkelingen hebben invloed op de bedrijfsvoering en de kosten van BsGW, maar worden niet opgenomen in de begroting 2023:

Sociaal invorderen

Op het gebied van het invorderen van openstaande belastingvorderingen ontstaat landelijk een sterke tendens om kwetsbare groepen te ontzien en in ieder geval niet op te zadelen met sterk stijgende invorderingskosten. Door de decentralisering in het sociale domein wordt van lokale overheden verwacht dat zij hier een actieve invulling aangeven. Er dient dus in een zo vroeg mogelijk stadium een duidelijk onderscheid te worden gemaakt tussen 'niet kunnen' en 'niet willen' betalen van aanslagen. Met ingang van 2021 zijn een aantal grote wijzigingen die de afgelopen jaren zijn aangegeven in werking getreden. De vereenvoudiging berekening beslagvrije voet is de grootste aanpassing, aangezien deze berekening opnieuw dient te worden gemaakt voor alle invorderingsdossiers die in de beslagfase verkeren.

Ook de implementatie van vroegsignalering bij de gemeenten gaat ondanks capaciteitsproblemen bij veel gemeenten door. Zij kunnen met belangrijke organisaties zoals woningbouwverenigingen, zorgverzekeraars, nuts-bedrijven, sociale verzekeringsbank etc. een convenant afsluiten, waarin wordt afgesproken dat indien er bij één van de aangesloten organisaties betalingsachterstand ontstaat, een sociaal wijkteam wordt ingeschakeld om met de betreffende burger in gesprek te gaan om erger te voorkomen. Lokale heffingen mogen wettelijk geen deel uitmaken van vroegsignalering en afspraken over de invordering van lokale heffingen mogen niet door het sociale wijkteam gemaakt worden. BsGW neemt samen met een aantal deelnemers proactief deel aan een door het ministerie goedgekeurd

experiment vroegsignalering. Na deze pilot kan worden bezien of en in hoeverre BsGW kan aanhaken op deze trend en welke mogelijkheden dit biedt, zowel wat betreft de wetgevingskaders als met betrekking tot de taakuitvoering van BsGW. Een belangrijk aspect, zeker ook gezien de invorderingskosten (opbrengsten uit in rekening gebrachte vervolgingskosten) die een behoorlijke baten binnen de BsGW begroting beslaan.

Wijziging beroepsprocedure kwijtschelding (artikel 25 Invorderingswet)

De wijziging in artikel 25 in de Invorderingswet zal worden ingevoerd. Deze wijziging betekent dat op een uitspraak van een kwijtscheldingsverzoek in plaats van een administratief beroep, een bezwaar kan worden ingediend. Met deze mogelijkheid wordt de Invorderingswet gelijk getrokken aan de Algemene Wet inzake Rijksbelastingen.
Vanaf 2021 zou er in plaats van een administratief beroep, een bezwaarschrift kunnen worden ingediend. Bij een ongegrond verklaring van een bezwaarschrift, krijgt de belanghebbende de mogelijkheid van een rechtsgang naar beroep, hoger beroep en beroep in cassatie. De implementatie van de wijziging is echter wederom uitgesteld. Verwacht wordt dat deze wijziging nu in 2022 ingaat.
Momenteel geldt dat bij elk verzoek om kwijtschelding of verzoek om uitstel van betaling, de mogelijkheid bestaat voor een belanghebbende om, in het geval van afwijzing, een administratief beroep in te dienen. Bij het ongegrond verklaren van een administratief beroep is er verder geen mogelijkheid meer voor een verdere rechtsgang.
Deze wijziging brengt naast een wettelijke behandeltermijn van 6 weken, mogelijk extra kosten met zich mee. Hierbij kan worden gedacht aan :

- Dwangsommen voor het niet na kunnen leven van de behandeltermijn (€ 1.442,- p/s)
- Kosten voor beroepsprocedures
- Griffierechten betalen voor kwetsbare doelgroepen
- Behandelkosten voor bezwaren tegen afgewezen kwijtscheldingsverzoeken door onder andere NCNP-bedrijven die zich op deze markt zullen richten (momenteel zijn deze bureaus nog met name gericht op de WOZ-waarde bepaling).

Kwijtschelding 3.0

In 2023 staat Kwijtschelding 3.0 in de planning vanuit het Inlichtingbureau. De bedoeling van KWS 3.0 is dat de burger zelf de regie gaat voeren over zijn eigen gegevens. Het idee is dat de burger zijn eigen gegevens ophaalt bij de verschillende instanties (Belastingdienst, UWV, RDW), deze verifieert en vervolgens meestuurt met het betreffende kwijtscheldingsverzoek.
Met name de digitale toegankelijkheid van systemen voor burgers zal hierbij een belangrijke rol gaan spelen, maar ook de mogelijkheden die burgers in betreffende systemen tot hun beschikking dienen te krijgen. Dit zou kunnen inhouden dat er (automatiserings)aanpassingen in het proces dienen plaats te vinden. Een landelijk tegengeluid in deze ontwikkeling rondom kwijtschelding is dat sommige waterschappen en gemeenten er voor kiezen juist geen of beperkt kwijtschelding te verlenen. Een voorbeeld is om voor het vastrecht van Diftar wel kwijtschelding te verlenen maar voor het aangeboden vuil niet. Teveel verschillende varianten kunnen overigens wel leiden tot onduidelijkheid bij de burgers en problemen bij de verwerking in het belastingsysteem. Immers op een combibiljet waar verschillende variaties gehanteerd worden is dit niet alleen onduidelijk maar ook automatiseringstechnisch lastig uitvoerbaar.

Net niet in aanmerking komen voor kwijtschelding, maar toch net niet rond kunnen komen. Deze gevallen komen helaas vaak voor. Dit komt doordat de berekening van de betalingscapaciteit (= inkomen minus woonlasten minus zorgkosten minus rijksnormbedrag), te ingewikkeld is geworden. Hierdoor kan het voorkomen dat burgers met een iets lager inkomen wel huurtoeslag ontvangen, maar dan geen kwijtschelding krijgen, terwijl burgers met een hoger inkomen, maar zonder huurtoeslag, wel kwijtschelding krijgen. Het totaalbedrag van kwijtschelding is veelal lager dan het totaalbedrag van huurtoeslag, waardoor iemand met een lager inkomen uiteindelijk meer netto te besteden heeft dan iemand met een hoger inkomen.

Fiscale Vereenvoudigingswet 2017

In het kader van belastingvereenvoudiging is op 21-12-2016 de Fiscale Vereenvoudigingswet 2017 aangenomen, die op 1 januari 2017 in werking is getreden. Dit is een rijksregeling die zijn weerslag kan hebben op diverse andere regelingen, zoals de Invorderingswet 1990.

Tot 2017 was er een aparte rechtsgang met betrekking tot eventuele geschillen over uitstel van betaling en kwijtschelding, namelijk administratief beroep bij het bestuursorgaan. Dit betekent dat dit de enige (en laatste) mogelijkheid was ten aanzien van deze twee procedures.

In de Fiscale Vereenvoudigingswet 2017 wordt aangesloten op de reguliere rechtsbescherming. Dit betekent dat er in eerste instantie bezwaar ingediend kan worden en vervolgens beroep kan worden ingesteld bij de bestuursrechter (bij de rechtbank (in eerste aanleg), het gerechtshof (in hoger beroep) en de Hoge Raad (in cassatie).

De Fiscale Vereenvoudigingswet 2017 is een rijksregeling. Indien deze wijzigingen ook voor decentrale overheden worden geformaliseerd, leidt dit tot extra werkzaamheden bij BsGW. Er worden immers extra rechtsbeschermingsstappen in de procedure ingebouwd: bezwaar, hoger beroep en cassatie. Daarnaast zal dit naar verwachting leiden tot een (forse) toename van de proceskostenvergoedingen. In de huidige situatie kan geen aanspraak worden gemaakt op de proceskostenvergoeding. Dit is wel het geval indien de procedures onder de reguliere rechtsbescherming van bezwaar en beroep (rechtbank) gaan vallen. Daarnaast leidt deze nieuwe wetgeving wellicht tot een nieuwe markt voor de zogenaamde beroepsmatige gemachtigden (eventueel op ‘no cure, no pay’ basis) om namens burgers bezwaar/beroep te maken waarbij deze gemachtigden de tegemoetkoming proceskosten als mogelijke inkomsten zien.

Vanwege eenvoud en eenduidigheid voor de belastingbetaler hebben de decentrale overheden sinds jaar en dag als uitgangspunt bij formele invorderings- en kwijtscheldingswetgeving dat zij het beleid van het Rijk volgen, tenzij er zwaarwegende redenen zijn om daarvan af te wijken.

De reactie van de commissie Invordering van de Landelijke Vereniging Lokale Belastingen (LVLB) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) op de wet is dat deze weliswaar voorziet in een verbetering van de rechtsbescherming voor de verzoeker en een eenduidige werkwijze van afdoening ten opzichte van andere werkprocessen, maar dat de voorgestelde wijziging een forse (werk)druk met zich mee zal brengen bij zowel de kwijtschelding verlenende organisaties als de rechterlijke macht.

De beoogde inwerkingtreding voor de lokale overheden betreffende het onderdeel wijziging rechtsbescherming bij verzoeken uitstel van betaling en kwijtschelding was 1 januari 2019 maar is inmiddels opgeschort naar op zijn vroegst 1 januari 2022.
In de huidige begroting van BsGW zijn dan ook geen proceskostenvergoedingen als gevolg van eventuele geschillen over uitstel van betaling en kwijtschelding opgenomen.
De verwachting is dat hiermee een nieuwe doelgroep voor ncnp-bedrijven gaat ontstaan.

Voortgang implementatie Wet vereenvoudiging beslagvrije voet en Verbreding beslagregister

Het invorderingsproces gaat wijzigen
Grip op de invorderingspraktijk van overheden is politiek actueel, zeker na de toeslagenaffaire. Eerder is ook al door de Ombudsman vastgesteld dat veel mensen met betalingsproblemen er verder door in het nauw worden gebracht. Om mensen met schulden beter te helpen, zijn er diverse wetswijzingen doorgevoerd. Op 1 januari 2021 is de nieuwe Wet vereenvoudiging beslagvrije voet (Wvbvv) in werking getreden. De beslagvrije voet – het bedrag waar schuldeisers niet aan mogen komen – blijkt in de praktijk vaak te laag te worden vastgesteld. Veel mensen met schulden komen daardoor onder het absolute bestaansminimum terecht, ook omdat schuldeisers niet van elkaar weten dat ze beslag leggen op hetzelfde inkomen. De nieuwe wet moet hier verandering in brengen.

BsGW zal dus op dit vlak meer moeten samenwerken met onder andere sociale diensten en schuldhulpinstanties om mensen wegwijs te maken in de wetgeving en de mogelijkheden van kwijtschelding.
Het berekenen van de beslagvrije voet wordt na invoering van de wet eenvoudiger en uniform door middel van een digitale rekentool. Omdat zowel softwareontwikkelaars als een groot aantal organisaties hebben aangegeven voor onderdelen van hun proces een volledige inwerkingtreding per 1 januari 2021 niet te gaan halen komt er mogelijk een overgangstermijn in de wet. De nieuwe beslagvrije voet heeft als gevolg dat het invorderingsproces aangepast moet worden.
Er wordt daarnaast bij samenloop van meerdere beslagen één coördinerend deurwaarder aangewezen die de beslagvrije voet berekent, de betalingen regelt en communiceert met de schuldenaren en andere schuldeisers. VNG Realisatie start een implementatietraject om te ondersteunen bij de invoering van de Wvbvv.

Een achterliggende ambitie is ook eerder en meer contact, wat er uiteindelijk aan gaat bijdragen dat bijvoorbeeld stapeling van schulden wordt voorkomen. Hier gaan de kosten zoals de te investeren tijd in maatwerk voor de baten uit. Bovendien zal een deel van de (financiële) voordelen niet bij BsGW belanden maar bij de gemeenten, omdat hier bijvoorbeeld schuldhulpverlening trajecten worden voorkomen.

In de verschillende rapporten wordt aangegeven dat de kosten die hierbij komen, zoals een tarief per berekening, uitwisseling van gegevens en realiseren van real-time koppelingen niet zondermeer op de schuldenaar doorberekend mogen worden.

Verbreding beslagregister

Gekoppeld aan het programma 'Verbreding beslagregister' heeft de staatssecretaris aan het wetsvoorstel 'Stroomlijning keten voor derdenbeslag' gewerkt. De beoogde datum van inwerkingtreding van de wet en het besluit is 1 januari 2022, maar dit is mede afhankelijk van de oplevering van de routeervoorziening en de aansluiting op de routeervoorziening door de beslagleggende partijen. Gedacht wordt aan een gefaseerde aansluiting van partijen in de periode.

Het is de bedoeling dat overheidsorganisaties en deurwaarders informatie uitwisselen over beslagen en verrekeningen van mensen met schulden. Op basis van deze informatie kunnen zij bij de vaststelling van de beslagvrije voet en bij het leggen van beslag beter rekening houden met reeds lopende beslagen en verrekeningen. Dit zorgt in het verlengde van de nieuwe beslagvrije voet voor een betere borging van het bestaansminimum van de schuldenaar. De met het wetsvoorstel te realiseren gegevensuitwisseling maakt het daarnaast ook mogelijk om in bepaalde gevallen een afweging te maken met betrekking tot de proportionaliteit van een beslaglegging. Hierdoor wordt voorkomen dat een schuldenaar te maken krijgt met onnodige kosten.

De komende jaren zal het leggen van beslag op roerende zaken verder gaan veranderen.
Wordt het enerzijds makkelijker voor deurwaarders om 'administratief' beslag te leggen op een auto, door de opkomst van 'private-lease' wordt dit in de praktijk evenwel steeds lastiger om daadwerkelijk beslag te kunnen leggen. Dit vanwege het feit dat het eigendom van de auto in genoemde situatie bij de leasemaatschappij ligt. Het leggen van derdenbeslag (bankrekening) wordt door banken enkel nog elektronisch toegestaan, waardoor dit via een beveiligde email-omgeving zal worden gedaan.

Herziening beslag- en executierecht

De "Wet van 3 juni 2020 tot wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Faillissementswet in verband met de herziening van het beslag- en executierecht (Stb. 2020, 177)" beoogt het bestaansminimum van schuldenaren te beschermen, beslag en executie efficiënter te maken en te voorkomen dat beslag en executie uitsluitend als pressiemiddel worden ingezet.
De wet is als een prioritair voorstel behandeld en nu is besloten voor een snelle stapsgewijze inwerkingtreding. De nieuwe wet betekent dat nogal wat wijzigingen in het invorderingsbeleid en uitvoeringsproces moeten worden doorgevoerd.

Naast deze wetswijzigingen en landelijke ontwikkelingen staan ook nog op het programma de uitbreiding van de toepassing van de overheidsvordering en de recentelijk geïntroduceerde 'betalingsvordering': een (vereenvoudigd) derdenbeslag door de ambtenaar belast met de invordering waarbij inzet van de belastingdeurwaarder niet altijd meer noodzakelijk lijkt.

Bovenstaande ontwikkelingen hebben naar verwachting (financiële) gevolgen voor de begroting van BsGW. Meer inzicht op de (financiële) effecten hiervan wordt in de loop van 2021 verwacht, mede ingegeven door het feit dat er mogelijk een overgangstermijn in de wet wordt opgenomen.
Op basis van de huidige contouren is echter al evident dat, wil BsGW tegemoetkomen aan deze wettelijke eisen, er investeringen gedaan moeten worden in specifieke software en gegevensuitwisseling (€ 250.000, -), naast uitbreiding van capaciteit met minimaal 1 fte.
Overigens kan dit niet los gezien worden van de waarschijnlijk positieve impact op de (gemeentelijke) schuldhulpverlening.

Gezien het maatschappelijke belang is BsGW voornemens om in overleg te gaan met de individuele deelnemers.

Lagere opbrengst vervolgingskosten en invorderingsrente

Als gevolg van COVID-19 zijn in 2020 op verzoek van de deelnemers van BsGW verschillende maatregelen genomen om met name de ondernemers, die zijn getroffen door deze pandemie, te ontzien, zoals:

- kosteloze betalingsherinnering,
- coulance met betrekking tot aanvraag betalingsregeling,
- lage invorderingsrente (0,01% in plaats van 4%).

Dit heeft geresulteerd in lagere opbrengst vervolgingskosten en invorderingsrente in 2020 en naar verwachting ook 2021.

Gedurende de periode maart 2020 tot en met 31 december 2021 is de invorderingsrente verlaagd van 4% naar 0,01%. De invorderingsrente gaat met ingang van 31 december 2021 stapsgewijs terug naar het oude niveau. Met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid wordt het percentage invorderingsrente per 1 januari 2022 op 1% vastgesteld, per 1 juli 2022 op 2%, per 1 januari 2023 op 3% en per 1 januari 2024 op 4%.

Verruiming gemeentelijk belastinggebied

Door de recente decentralisaties vanuit het Rijk, is het taakveld van de gemeenten aanzienlijk toegenomen. De financiële ruimte (lees: het belastinggebied), die gemeenten krijgen, is daarentegen niet mee ontwikkeld. Tijdens het debat over de inning door de Belastingdienst op 21 juni 2018 heeft de toenmalige staatssecretaris van Financiën aangegeven verbeteringen in het belastingstelsel in kaart te brengen voor de volgende kabinetsperiode. Het doel was om begin 2020 concrete bouwstenen en voorstellen voor verbeteringen en vereenvoudigingen van het stelsel te bewerkstelligen. Naast schuiven tussen grondslagen en tarieven op rijksniveau, zou een verschuiving naar een ruimer gemeentelijk belastinggebied ook tot de mogelijkheden behoren.
Hoewel een wezenlijke wijziging dan wel toevoeging van belastingsoorten vergaande gevolgen kan hebben voor de bestaande processen binnen BsGW en zelfs voor de kostenverdeelmethode, is een dergelijke wijziging op korte termijn niet te verwachten. De demissionaire status van het kabinet in combinatie met de uitloop van de vorming van een nieuw kabinet komt onderhavig proces niet ten goede.

Omgevingswet

Met de Omgevingswet wil de overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigen en samenvoegen. De vereenvoudiging heeft ook tot gevolg dat er meer vergunningsvrij gebouwd of verbouwd kan worden. BsGW zal hierdoor minder informatie over wijzigingen in de leefomgeving kunnen halen uit vergunningen en meldingen.

Teneinde deze veranderingen te kunnen faciliteren, wordt het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) opgezet en stapsgewijs ontwikkeld. Het DSO dient per 2024 volledig operationeel te zijn. BsGW raadpleegt momenteel andere bronnen zoals bijvoorbeeld luchtfotovergelijking. BsGW voorziet dan ook dat de verwerking van de vergunningsvrije bouwmutaties arbeidsintensiever is dan de huidige

werkwijze, zeker in de overgangsperiode. In het kader van het project waarderen op gebruiksoppervlakte heeft er een nul-meting/mutatiedetectie plaatsgevonden waardoor deze mutaties in beeld worden gebracht. Voor de toekomst zullen hierover afspraken gemaakt dienen te worden. Een en ander ligt in lijn met de beheerfase van het project waarderen op gebruiksoppervlakte én in het verlengde van de Samenhangende Objecten Registratie (zie hieronder).

Samenwerking / nieuwe deelnemers in BsGW

Schaalvergroting op het gebied van belastingheffing en invordering heeft zowel financieel als qua kwaliteit van de dienstverlening een heel direct effect. Waterschap Limburg en 29 Limburgse gemeenten zijn onderdeel van de samenwerking. Slechts twee gemeenten in het werkgebied van BsGW zijn geen deelnemer. Eventuele groei heeft dan ook geen groot toekomstig (financieel) effect voor de zittende deelnemers.

Samenhangende Objecten Registratie (SOR)

Een samenhangende objectenregistratie (SOR) is een uniforme registratie met daarin basisgegevens over objecten in de fysieke werkelijkheid die zich voor gebruikers als één registratie gedraagt. Daaronder verstaan we objecten die in het terrein zichtbaar zijn, zoals gebouwen, wegen, water, spoorlijnen en bomen, terreindelen, aangevuld met enkele (administratieve) objecten als woonplaatsen, gemeentegrenzen en openbare ruimten. In de objectenregistratie gaan in ieder geval de objecten van de basisregistratie adressen en gebouwen (BAG) en de basisregistratie grootschalige topografie (BGT) op. Daarnaast is het de bedoeling dat ook het gedeelte van de WOZ-administratie waarin objectgegevens zijn opgenomen en een aantal basisgegevens uit aanpalende registraties in de objectenregistratie worden opgenomen.

Ook het project waarderen op gebruiksoppervlakte toont aan dat de WOZ-data alleen in samenhang met de BGT en de BAG kan plaatsvinden. Naast de ketenprocessen met betrekking tot bouw- en sloopvergunningen, is jaarlijkse mutatiedetectie op basis van luchtfoto's en puntenwolken noodzakelijk om de administratieve en geometrische data actueel en in lijn te houden. Kortom, de trigger van de beheerprocessen van WOZ, BAG en BGT zijn vaak hetzelfde. Het is dan ook het onderzoeken waard of dit niet centraal belegd zou moeten worden.

De ontwikkeling naar een SOR heeft gevolgen voor zowel BsGW als voor haar deelnemers en aan de deelnemers gelieerde partijen, zoals gegevenshuizen. Het is inefficiënt en onwenselijk om op meerdere plaatsen dezelfde of nagenoeg dezelfde gegevens te verzamelen en te verwerken. Dit staat immers haaks op de doelstelling van juist één unieke registratie.

In juni 2020 heeft het Dagelijks Bestuur aangegeven een businesscase op te laten stellen door een onafhankelijk adviesbureau met betrekking tot de vraag waar en hoe de samenhangende objectenregistratie voor de deelnemers het beste belegd kan worden.
De kosten voor het uitvoeren van de businesscase zullen binnen de begroting van BsGW opgevangen worden dan wel (afhankelijk van de vervolgstappen voortvloeiend uit deze businesscase) worden opgenomen in een projectbegroting.

Het is evenwel de vraag of de beoogde ingangsdatum van 1 januari 2025 van de SOR realistisch is. Op nationaal niveau is in grote mate overeenstemming over de inhoud en architectuur van de SOR. Dat geldt evenwel niet voor de governance en financiering van de implementatie en het beheer van de SOR. Ook hier spelen de demissionaire status van het kabinet, de uitloop van de vorming van een nieuw kabinet én de aanstaande gemeenteraadsverkiezingen het proces parten. Uit oogpunt van zekerheid en continuïteit wordt het regieportaal begrotingstechnisch ook voor de jaren 2025 tot en met 2027 gecontinueerd. Alle projectmatige activiteiten met betrekking tot de SOR zijn in dit kader tot nader order opgeschort. Dit ook om onnodige projectkosten (o.a. de inzet van Berenschot) te voorkomen.

Unie van Waterschappen: onderzoek houdbaarheid belastingstelsel

De Commissie Aanpassing Belastingstelsel (CAB) van de Unie van Waterschappen onderzoekt of het huidige belastingstelsel van de waterschappen op de middellange termijn houdbaar is.
In mei 2018 is het definitieve rapport van de commissie opgeleverd, met voorstellen tot wijziging van de waterschapsbelastingen. Een nieuw belastingstelsel voor de waterschappen gebaseerd op het principe 'de vervuiler betaalt en de gebruiker betaalt'. Op basis van de bevindingen van de commissie heeft het Uniebestuur in juni 2018 een voorstel voor een nieuw belastingstelsel voorgelegd aan de waterschappen.
In de ledenvergadering van de Unie van Waterschappen van 13 december 2019 is besloten dat het traject om tot een aanpassing van het belastingstelsel van de waterschappen te komen een vervolg krijgt.
Er zijn momenteel enkele voorstellen tot aanpassing van de watersysteemheffing opgesteld en naar het ministerie gestuurd, hetgeen uiteindelijk zal moeten leiden tot een wetswijziging. Daarna moet e.e.a. in de verordeningen worden verwerkt. Schatting is dat voornoemde pas voor het eerst in werking treedt voor de feitelijke heffing belastingjaar 2025.

Waardering zonnepanelen voor de WOZ-waarde

Bij de behandeling van het Belastingplan 2019 is de regering bij motie (kamerleden Lodders/Van Weyenberg) verzocht een voorstel te ontwikkelen waarmee zonnepanelen standaard buiten de OZB gehouden worden (vrijstelling). Daarbij werd gevraagd te onderzoeken hoe vormen van verduurzaming in de toekomst niet ontmoedigd worden door hogere lokale lasten.
Minister Ollongren geeft in een brief van 14 januari 2021 aan de Tweede Kamer aan, dat een wettelijke belastingvrijstelling via de OZB of de WOZ de nodige uitvoeringsproblemen kent. Een subsidie of 'groene' heffingskorting is volgens haar een betere oplossing.
Op 22 juli 2021 heeft een gesprek plaatsgevonden tussen het ministerie van BZK, een aantal gemeenten en de VNG. Daaruit blijkt dat gemeenten hier het subsidie-instrument desgewenst al langer en naar tevredenheid gebruiken. Er is bij gemeenten geen behoefte aan aanvullende maatregelen.

Vergroening belastingen

Er is momenteel veel aandacht voor het *vergroenen* van belastingen. Te denken valt hierbij aan begunstigend beleid voor het vaststellen van belastingtarieven indien belanghebbenden maatregelen treffen om bij te dragen aan een beter milieu.
Concrete ideeën hierin zijn minder rioolbelasting indien tuinen worden vergroend door bestrating achter wege te laten en het afkoppelen van regenwaterafvoer op het riool.

Indien deelnemers verordeningen hierop willen aanpassen, is het raadzaam om al in een vroeg stadium aandacht te hebben voor het – in samenwerking met BsGW - in kaart brengen van de (financiële) haalbaarheid en uitvoerbaarheid van deze maatregelen. Het hiervoor genoemde standaardisatietraject mag hierbij niet uit het oog worden verloren.

Voor dit moment is het aan te bevelen om in de betreffende verordeningen nog niets vast te leggen met betrekking tot maatregelen die de duurzaamheid bevorderen. Er heerst nog te veel onduidelijkheid.
BsGW adviseert gemeenten om burgers en bedrijven op een andere manier tegemoet te komen indien deze energiebesparende maatregelen nemen. Wanneer nu nog niets in de verordeningen opgenomen wordt kunnen extra bezwaren/beroepen en de mogelijk daarmee samenhangende proceskosten voorkomen worden. Wordt er wel iets vastgelegd in de verordeningen, dan kan er voor beroepsmatig gemachtigden, die zich gespecialiseerd hebben in het voeren van procedures tegen WOZ-waarden, een vruchtbaar klimaat ontstaan.

Amendement Omtzigt: verruimde tariefdifferentiatie OZB

Door een aangenomen amendement (14-11-2018) van kamerlid Omtzigt op het Belastingplan 2019 hebben gemeenten de vrijheid gekregen om voor sportaccommodaties, dorpshuizen en andere 'instellingen van sociaal belang' het woningtarief voor de OZB te rekenen in plaats van het vaak hogere tarief voor niet-woningen.

Deze voorgestelde wetswijzing roept veel vragen op die niet eenvoudig te beantwoorden zijn.
Het is namelijk de vraag of de toepassing van het lagere OZB-tarief wel het juiste middel is ter ondersteuning, gelet op de uitvoerbaarheid en mogelijke rechtsongelijkheid die door de maatregel ontstaat. Te meer er ook andere mogelijkheden beschikbaar zijn zoals het verstrekken van een subsidie.

Naar aanleiding van de vragen die hierover zijn gesteld en de reactie van de Minister geeft de VNG aan dat de mogelijkheid bestaat dat er een wetswijziging nodig is om een einde te maken aan de onduidelijkheid. Dit traject heeft een doorlooptijd van ongeveer 2 jaar.
Het toepassen van tariefdifferentiatie brengt namelijk financiële risico’s met zich mee en kan leiden tot juridische procedures. Omdat de risico’s thans niet goed te overzien zijn, adviseert de VNG te wachten met het toepassen van tariefdifferentiatie tot de gewenste duidelijkheid er is.
Minister Ollongren (BZK) heeft de vragen beantwoord en zij gaat met de VNG op zoek naar mogelijke en wenselijke oplossingen.
Dit gebeurt op basis van een inventarisatie van de VNG van de door gemeenten ervaren knelpunten.
Feit blijft dat zolang de betreffende wetgeving aan de voorzijde niet wordt afgedicht het risico op een substantieel aantal gerechtelijke procedures en proceskostenvergoedingen hoog is.

Op 22 juli 2021 heeft een gesprek plaatsgevonden tussen het ministerie van BZK, de VNG en een aantal gemeenten. Daaruit blijkt dat gemeenten hier het subsidie-instrument desgewenst al langer en naar tevredenheid gebruiken. Er is bij gemeenten geen behoefte aan aanvullende maatregelen.

Wet modernisering elektronisch berichtenverkeer

Op 1-1-2023 zal de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer in werking treden. Het wetsvoorstel geeft de burger recht om elektronisch berichten aan een bestuursorgaan te zenden op een door het bestuursorgaan bepaalde wijze.

Voor BsGW betekent dit dat BsGW haar klanten meer opties moet bieden in de keuze van welk klantkanaal men gebruik wenst te maken. Daartoe dient een verdere digitalisering van in– en uitgaande documentstromen mogelijk te worden gemaakt.
Bij het schrijven van deze Kadernota is BsGW bezig met nadere verkenningen. In dit kader krijgen marktpartijen de gelegenheid om hun meerwaarde te presenteren. Hierbij wordt ook gebruik van ervaringen van collega-samenwerkingsverbanden. Het is in dit stadium nog niet mogelijk om een kostenvergelijking (meerkosten digitalisering vs. minderkosten formatie-inzet) op te stellen.